

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLIII | NÚM. 2232
2,90€ | 3 JULIOL 2022

Agustí Codinach

«En el context actual cal diàleg i crear comunitat»

Entrevista en exclusiva al cardenal Matteo Zuppi, de visita a Barcelona amb motiu dels 54 anys de Sant'Egidio

P 8-11

P 21

**Ha mort Jordi Bonet,
l'arquitecte que va
lliurar les claus de la
Sagrada Família
al Papa**

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompli ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

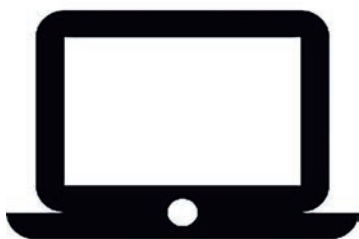
(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

MN. MIQUEL RAMÓN
Director

La imatge i la paraula

Cada dia apareixen noves informacions sobre el que suposa la sobreexposició dels nens i joves a les pantalles. Diversos estudis adverteixen de les conseqüències d'una relació amb la realitat a través de la mediació de mòbils i tauletes. Aquests instruments ens permeten un accés quasi instantani a la informació i a la difusió de continguts. Mai abans havíem tingut la possibilitat de tenir literalment al palmell de la mà tot allò que ens pot interessar.

No es tracta de demonitzar les noves tecnologies, ni de bon tros; hi ha grans avenços gràcies a la tècnica que repercuteixen en bé de la vida dels homes i dels quals no podem prescindir-ne. La qüestió no rau en si hem d'usar aquests aparells o no. Com en tota problemàtica humana, el punt essencial radica en l'educació, que ens permetrà una relació adequada amb les coses.

Una de les característiques de l'ús de les pantalles és la immediatesa i la possibilitat de passar d'un contingut a un altre a gran velocitat. Aquesta superficialitat en la recepció d'informació fa que el nostre cervell només utilitzi les capes més externes de neurones. No hi ha possibilitat d'aprofundir ni de deixar reposar el que ens va en-

trant per la retina. L'accés a la realitat esdevé pla i simplista.

La situació és ben diferent quan llegim, per exemple, una novel·la. En la comprensió d'un text hi ha involucrades moltes més regions del cervell. Cal estar atent al fil conductor, elaborar mentalment la narració que s'està llegint i donar temps perquè la història ens vagi mostrant tota la seva riquesa pàgina rere pàgina. Llegir és una activitat molt més completa que no pas deixar que la pantalla llisqui sota els nostres ulls.

No és estrany que la nostra fe parteixi de la paraula pronunciada; *fides ex auditu*, que dirà sant Pau. La fe ens arriba per l'oïda, per la paraula, per un anunci rebut d'una altra persona, d'un testimoni. En aquesta cultura de les presses, la imatge i la immediatesa, cal recuperar la paraula i la Paraula de Déu. El missatge de Jesucrist requereix una obertura per part nostra i una disposició a anar descobrint el seu contingut de mica en mica, en una revelació que té uns temps propis. Llegir i rellegir la Paraula de Déu no és un exercici repetitiu i monòton, sinó una dinàmica que permet que la veritable imatge, la de Jesucrist, vagi entrant en els plecs de la nostra ànima.

Contingut

03

Editorial

05

La setmana

06

Opinió

08

En primer pla

13

Vida eclesial

23

Opinió

24

Parròquies en sortida

28

Carta dominical

30

Bíblia

32

Litúrgia

34

Espai lectors

36

Cultura

46

Agenda

47

Des del carrer

La comunitat de la parròquia de Sant Andreu de Palomar

PÀGINA 24-27

36-37

El Museu Diocesà de Barcelona acull l'exposició «Corpus de paper. Imatgeria popular recollida per Joan Amades»

Wilhelm Dancă protagonitza la segona sessió de la Tribuna Joan Carrera

PÀGINA 20

L'Axis Mundi

PÀGINA 22

47 Anna Ramis, una de les responsables del «Manifest Infància i Pantal·les. 0-6»

La setmana en tuits

JAUME CLOTET
@JAUMECLOTET

Periodista

A Catalunya tenim més arbres que mai: més de 1.000 milions, uns 133 arbres per cada habitant. La causa és l'abandonament dels conreus i una escassa gestió forestal. Només cal comparar paisatges antics i actuals. Vivim en un polvorí

LLUÍS BONET
@LBONETUB

Professor

Ha mort als 97 anys el pare, Jordi Bonet i Armengol. Ha viscut amb entusiasme l'arquitectura, l'escoltisme i la cultura. Home fidel a Catalunya i a la fe, amant de la feina ben feta, valors que va aprendre dels seus pares i que ens ha llegat

GREGORIO LURI
@GREGORIOLURI

Filòsof

Aquesta tarda a les 20.00 hem fet la processó del Corpus pel Masnou, just l'hora en què els banyistes tornen de la platja. Rumiava que semblàvem les restes d'un exèrcit derrotat, però comparant-me amb els banyistes carregats de trastos, m'ha acollit una sensació d'avantguarda. Mai m'he sentit més contracultural, alternatiu i postpostmodern com aquesta tarda cantant en llatí el *Pange lingua* pels carrers del poble, darrere de dues nenes amb el seu vestit de primera comunió i embolcallades en el perfum de l'encens

ISMAEL BÁRCENAS
@ELMAYO

Sacerdot jesuïta

Els jesuïtes de Mèxic, amb dolor profund, denunciem l'homicidi dels nostres germans Javier Campos Morales i Joaquín César Mora Salazar, succeït dins del temple de la comunitat de Cerocahui, Chihuahua

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Arquitecte de Crist

Una llarga vida, fecunda en els terrenys professional i apostòlic, és la que va tenir l'arquitecte Jordi Bonet fins que ens va deixar als 97 anys el 21 de juny de matinada. A Ràdio Estel, vam destacar la notícia en els nostres espais d'actualitat, molt centrats en la seva condició de responsable de les obres del Temple de la Sagrada Família entre el 1985 i el 2012. En una entrevista al programa *El Matí* amb Pol Marsà, el president delegat de la Junta Constructora de la basílica, Esteve Camps, destacava que Bonet «portava a la sang la dedicació a l'obra d'Antoni Gaudí», i que l'arquitecte «sempre donava idees i assessorava, fins i tot ja jubilat».

Esteve Camps recordava, a més, que la construcció de la Sagrada Família va passar per «moments molt difícils, quan hi havia una campanya els anys 70 perquè s'atruessin les obres, i Jordi Bonet, contrari a aquesta actitud, va aconseguir tirar endavant la construcció del temple». La missa exequial per l'ànima de l'arquitecte es va celebrar el 22 de juny a la parròquia de Sant Gregori Taumaturg de Barcelona, de la qual era feligrès.

Zoom

EDUARD BRUFAU

Els dies 20 i 21 de juny l'aula magna del Seminari conciliar de Barcelona va acollir la representació d'*Això no és art*, una adaptació d'*Art*, de la dramaturga Yasmina Reza. Va ser interpretada per diversos seminaristes, per alguns dels formadors i pel mateix rector, Mn. Salvador Bacardit. Amb un gran èxit de públic, aquesta representació còmica va ser una manera distesa de cloure el curs lectiu.

L'efemèride de la setmana

5 de juliol del 1852:

neix a Barcelona Cèsar August Torras, pioner de l'excursionisme.

DES DEL MONESTIR

Sinodalitat?

Fins fa ben poc estava de moda, en els àmbits eclesials, parlar de les perifèries, d'una església en sortida, de pudor d'ovella... Ara hi ha una altra paraula que està de moda, i és la paraula «sínode», que, tots ho sabem prou bé, qualifica l'essència mateixa de l'Església. Voldria proposar dos textos de l'antiguitat cristiana que ho demostren.

Actes 15. L'església de Jerusalem es reuneix per discutir sobre el tema de l'obertura de la fe als pagans i, concretament, sobre si els cal, primer, assumir la càrrega de la Llei de Moisès. Un problema, certament, crucial. *Regla de sant Benet* 3. Quan hi ha un afer important per tractar, l'abat ha de convocar tota la comunitat, ha d'escoltar tothom, fins i tot els darrers i els petits de la comunitat, i després

d'haver escoltat, pensar-s'hi bé, i prendre una decisió.

En aquests dos textos hi ha molts trets comuns, que caracteritzen bé la naturalesa d'un procés sinodal. Primer, la reunió, la convocatòria de tots els germans, de l'església. Cal que hi siguin tots. Segon, l'exposició oral dels fets. Cal explicar de què es tracta: el més fàcil per a un superior és actuar sense explicar i sense escoltar; això no seria sinodalitat, sinó despotisme il·lustrat. Tercer, l'escolta. El qui presideix ha d'escoltar tothom, i els germans s'han d'escoltar entre ells per poder formular el seu parer. Quart, pensar-hi. Cal reflexionar, davant Déu i la pròpia consciència, a la llum de la raó, i al fons del cor, tot el que l'Esperit ha dit a l'església a través dels germans. «Que s'ho

LLUÍS SOLÀ

Monjo de Poblet

pensi», diu simplement sant Benet a l'abat, després d'haver escoltat els germans (RB 3,2). I, finalment, caldrà assumir la responsabilitat d'una decisió, que, si el procés sinodal ha estat fet lleialment i amb correcció, és fruit «de l'Esperit Sant i nosaltres»: «L'Esperit Sant i nosaltres hem decidit...» (Ac 15,28).

Sinodalitat. No és fàcil i, tanmateix, és indispensable. La paraula església, que els cristians s'apropriaren, designava l'assemblea lliure del poble reunida per escoltar-se i deliberar. I nosaltres som un poble convocat per l'Esperit Sant. Que ell ens hi ajudi!

Sinodalitat. No és fàcil i, tanmateix, és indispensable

MARIA BALART ALTÉS

Professora de Secundària

El 23 d'abril celebràvem amb especial joia la festa de sant Jordi. Després de dos anys sense poder compartir aquell perfum de roses, l'olor dels llibres nous, la música, el passeig per carrers, places i ramblles d'arreu del país, grans i petits ens sentíem especialment alegres. Va ser una ocasió per sentir que la normalitat ja retorna. Probablement sigui així per a molts de nosaltres, que tenim la sort de comprar un llibre, una rosa, de viure una diada amb la família i els amics. Però precisament perquè som afortunats de gaudir de tantes coses que tal vegada ens passen desapercebudes o les considerem habituals o normals, cal aturar-se una estona per agrair i compartir.

Mans Unides del bisbat de Tor-

LA SAL DE LA TERRA

«La nostra indiferència els condemna a l'oblit»

tosa va voler afegir-se a la tradicional festivitat del patró de Catalunya sortint també al carrer per fer presents tants infants, famílies, dones i ancians dels països del sud que resten invisibles. El lema de la 63ena campanya «La nostra indiferència els condemna a l'oblit» ens interpel·la. El nostre compromís arrelat en la fe i l'amor de Déu fet home, ens fa trobar Jesús en els més petits i vulnerables.

Alguns dels equips parroquials de Mans Unides de la nostra diòcesi van oferir la possibilitat de col·la-

borar amb la nostra ONG adquirint per a menuts, pares i educadors, alguns dels contes que reflexionen sobre els valors. Contes que parlen d'igualtat i equitat, de cura del medi ambient, del respecte a la diversitat, del dret universal a l'educació.

Tot allò que aquí tenim però que de vegades hem oblidat i que els nostres germans del Sud ens recorden que és imprescindible per bastir el Regne que el Senyor vol. Com s'ho mereix la diada, també es podia col·laborar fent un donatiu amb les roses i altres objectes artesanals que ens ajuden a recaptar els recursos per al finançament dels projectes de desenvolupament que acompanyarem des del nostre bisbat per tal que siguin una realitat.

El nostre compromís ens fa trobar Jesús en els més petits i vulnerables

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Fer vacances amb Jesús

L'estiu és un bon moment per trencar amb la rutina, aprofitar el temps lliure i gaudir de moments intensos de pregària personal o comunitària. Per a alguns, són dies de descans, de canvi de ritmes, d'explorar i gaudir de tot el que ens envolta. Sols o en companyia, és un temps meravellós per fer vacances i, especialment, per fer-les amb Jesús.

Els mesos d'estiu són ideals per aprendre, divertir-se i alhora créixer en la fe. Els més petits de la casa també ho poden fer, ja sigui des de l'entorn familiar o gràcies a les propostes de lleure que s'organitzen amb l'arribada del bon temps: casals d'estiu, colònies, campaments...

Bona part d'aquestes iniciatives s'impulsen des del Moviment de Centres d'Esplai Cristians Catalans (MCECC), la federació de centres d'educació en el lleure, que pertany a la Fundació Pere Tarrés, i que compta amb un bagatge de 65 anys d'experiència. Aquest moviment agrupa més de 200 centres d'esplai d'arreu de Catalunya, que acullen uns 25.000 infants i joves gràcies a la tasca de més de 4.500 monitors.

Malauradament, no tots els nens i nenes tenen la possibilitat de gaudir d'uns dies de colònies o d'un casal d'estiu amb activitats. Per aquest motiu, cada any, l'Església catòlica a través de la Fundació Pere Tarrés promou la campanya «Cap nen sense colònies». Aquesta campanya se centra en els infants en risc d'exclusió social. Els centres i clubs d'esplai adherits hi contribueixen oferint places de les seves activitats

d'estiu. Un dels objectius principals és sensibilitzar la població de la importància de l'educació en el lleure i mirar que no es converteixi en un factor d'exclusió social més. Paral·lelament, aquesta Fundació de l'arxidiòcesi de Barcelona ofereix beques perquè cap infant es quedi sense colònies.

El lleure és un moment adient per a l'educació i per al creixement integral de la persona. Amb el joc i les activitats es genera una convivència on interactuen comportaments, actituds i valors que es manifesten en la vida dels infants. Els centres d'esplai tenen un paper molt rellevant per educar-los en la dimensió cultural i espiritual. Des de la Fundació es vol col·laborar al bé comú amb l'edificació de persones íntegres, socialment responsables, capaces d'estimar i ser estimades i obertes a l'encontre amb Déu.

Jesucrist és el model de persona humana, lliure, atenta als patiments dels seus conciutadans, defensor de la pau i profundament mogut per presentar el veritable rostre de Déu: un Pare que ens estima infinitament i que ens ofereix ja des d'ara una vida eterna amb Ell. L'Esperit de Jesús mou el cor de la nostra estimada Fundació Pere Tarrés i dels esplais que pertanyen al MCECC.

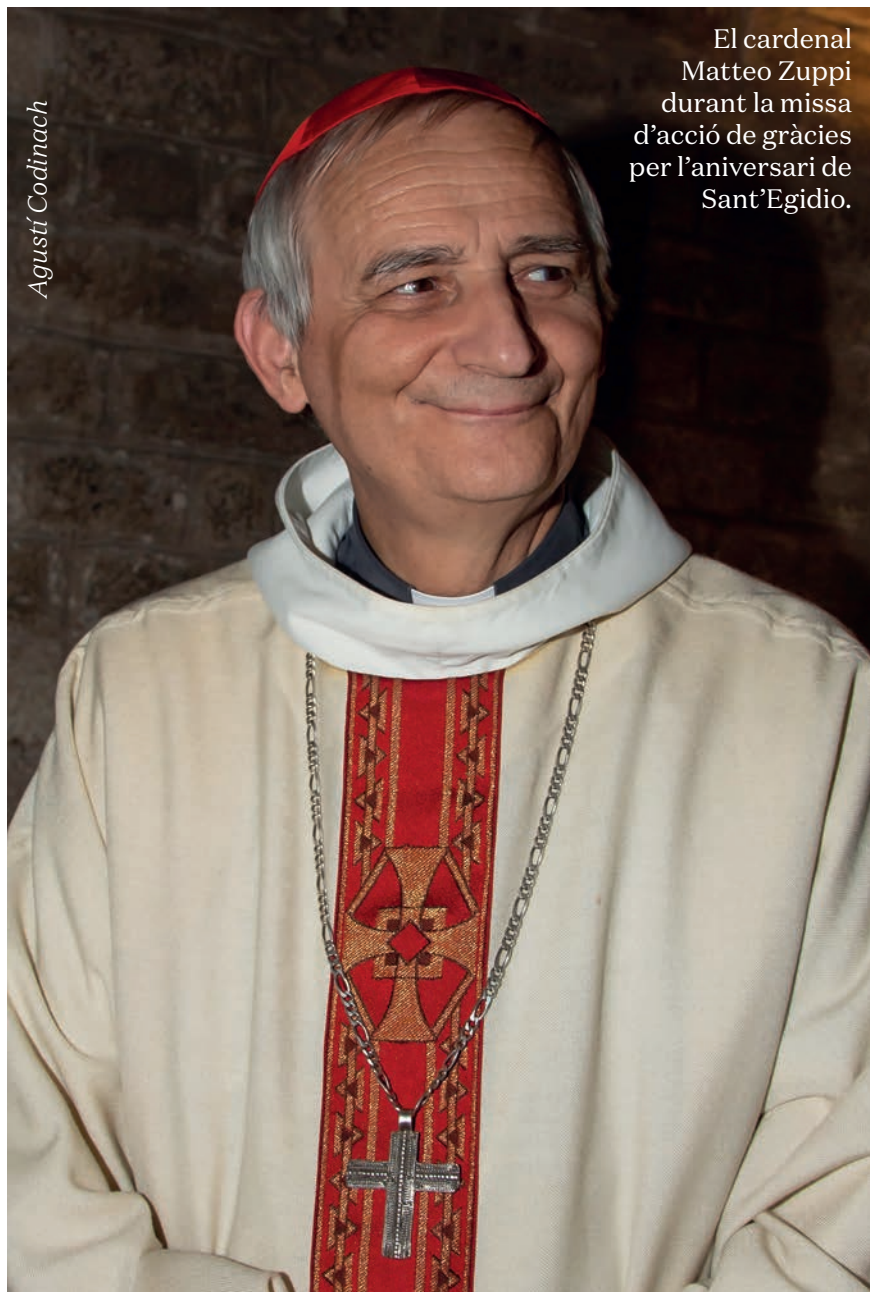
Benvolguts germans i germanes, acollim aquest període estiuenc com un regal. Busquem espais per gaudir de l'entorn, per aprendre i per créixer espiritualment i humanament. Descobrim com podem viure la fe amb intensitat. Petits i grans, fem vacances amb Jesús.

Els desafiaments actuals del món i de l'Església

**Per al cardenal Matteo Zuppi, els catòlics només
poden ser testimonis de pau si viuen en comunió**

Agustí Codinach

El cardenal Matteo Zuppi durant la missa d'acció de gràcies per l'aniversari de Sant'Egidio.

La situació actual i les previsions a curt i mitjà termini no són gens favorables, però malgrat tot seria irresponsable renegar de la confiança i l'esperança. I aquí és on l'Església i tots els cristians tenim el nostre paper. És precisament quan les coses van malament quan els creients hem d'aportar la llum que ens ve del Crist. El cristià té el compromís de ser sal de la terra, llum del món i llevat dins la pasta. Això és el que de forma discreta però constant realitza des de fa molts anys la Comunitat de Sant'Egidio. El moviment fundat per Andrea Riccardi el 1968 és conegut entre altres èxits per haver estat el principal artífex de les negociacions entre bàndols a la guerra de Moçambic i que van desembocar en els acords de pau del 1992.

Una de les personalitats que va mediar personalment en el conflicte moçambiquès és el cardenal Matteo Zuppi, que el 14 de juny passat va visitar Barcelona amb motiu dels 54 anys de Sant'Egidio. Nomenat recentment president de la Conferència Episcopal italiana, Mons. Zuppi ha concedit una entrevista en exclusiva a *Catalunya Cristiana* on explica el seu parer sobre la situació actual. Per al cardenal italià, la crisi actual d'Europa, amb «la pandèmia del coronavirus i la guerra a Ucraïna han commocionat el nostre continent, és cert. Però els europeus hem de ser conscients que hi ha moltes altres pandèmies i guerres al món que nosaltres no veiem, o no sabem reconèixer o pensem que sempre són problema d'altres. El que han provocat aquestes dues pandèmies és revelar les nostres fragilitats, perquè ens han posat davant d'un límit, els nostres propis límits. També ens han col·locat davant de les necessitats de canvi. Per això, crec que les pandèmies són una gran oportunitat per adonar-nos amb realisme de quins són els problemes, les necessitats que tenim al davant. No són qüestions virtuals, elucubracions o anàlisis de laboratori, sinó una lluita per la vida. És fonamental, doncs, que en traguem una lliçó, un ensenyament, d'aquestes situacions tan doloroses».

Europa i la guerra

El conflicte bèl·lic d'Ucraïna s'enquista i continua sumant víctimes i

«Havíem cregut que només amb la lògica econòmica ja quedaven resolts els problemes»

En un discurs a la Cúria l'any 2019 el papa Francesc advertia que «no estem vivint simplement una època de canvis, sinó un canvi d'època». Potser en aquell moment a algú aquestes paraules li van poder sonar un xic exagerades, però la pandèmia del coronavirus i la guerra a Ucraïna han acabat per dissipar tots els possibles dubtes i constatar la veritat d'aquesta afirmació. Les transformacions són especialment ràpides i profundes a Europa, els habitants de la qual fins fa pocs anys estàvem massa acostumats al benestar i l'estabilitat. I ara, als europeus ens fa la impressió que tots els pilars que fonamenten la nostra civilització trontollen: l'estructura econòmica i financera, el model polític, l'educació, el sistema judicial, la pau entre nacions...

destrucció. Tots els analistes creuen que estem davant d'una guerra llarga, de desgast, sense un vencedor clar a mitjà termini. Algunes veus es mostren partidàries d'arribar a algun tipus de pacte amb Rússia a canvi d'una pau duradora. Preguntem al cardenal Zuppi sobre la possibilitat d'una mediació per part de l'Església, com es va fer 30 anys enrere en el cas de Moçambic: «Tant de bo! Tant de bo que a l'Església fóssim capaços amb la nostra intervenció de posar fi a la lògica de la guerra. Seria molt desitjable aconseguir un alto el foc a Ucraïna, poder obrir corredors humanitaris i una trobada entre els bel·ligerants. El fet que aquesta sigui una guerra entre cristians ens humilia, ens avergonyeix i ens posa una vegada més davant la qüestió de quina és la relació de fons entre els cristians. Tota religió, però encara més el cristianisme, viu en la història, s'encarna en cadascuna de les diferents cultures i aquest fons humà i cultural no pot ser obviat. Durant anys la comunitat internacional ha cregut, potser amb massa facilitat, que amb els intercanvis comercials —amb el sol fet d'entrar en una lògica econòmica i tecnològica entre Occident i Rússia— ja quedaven resolts els problemes. Ara comprovem que no és així... Podíem mantenir una relació econòmica perfecta amb Rússia, però en aquests moments es posa de manifest que la nostra percepció de la realitat política i la seva no eren gens coincidents. Per tant, cal anar molt més a fons en les relacions perquè el tema econòmic, encara que important, no deixi ser una cosa superficial.»

Europa ja va experimentar als anys noranta del segle passat la guerra dels Balcans, que va provocar centenars de milers de morts. Però aquest conflicte es va veure com una excepció lamentable i local, que no posava en dubte l'època de prosperitat imparable que s'obria amb la caiguda del teló d'acer. Passats trenta anys, la guerra torna al sòl europeu, de nou també a l'est del continent, a terres de parla eslava, però ara el context és molt menys optimista. Per al cardenal Matteo Zuppi, aquest conflicte mostra el tendó d'Aquil·les d'Euro-

pa: «Potser aquesta guerra ens fa veure la feblesa d'Europa. Es posa de manifest que a l'escenari mundial —a diferència d'altres grans potències com els Estats Units i els organismes internacionals com l'OTAN— el nostre continent no posseeix una política única capaç de fer front als problemes econòmics i militars. Quan no hi ha una línia política clara es fa molt difícil saber qui pren realment les decisions importants.»

La comunió en l'Església

També a l'Església catòlica ens trobem en un moment de canvis. El papa Francesc ha donat un impuls nou al món catòlic incorporant més explícitament a la doctrina la qüestió mediambiental. Més recentment, el Pontífex ha perfilat com ha de ser la renovació de la Cúria romana, qüestió que ja s'havia intentat en pontificats anteriors. L'oposició que troba el Papa en

La guerra d'Ucraïna ha provocat desenes de milers de morts i milions de refugiats.

«No es pot pretendre reivindicar la tradició i el paper de Pere i criticar contínuament el Successor de Pere»

alguns sectors no és desconeguda, sobretot els que s'adhereixen eclesialment a postures tradicionalistes i políticament a una ideologia fermament identitària. El president de la Conferència episcopal italiana explica així aquesta postura: «Davant del canvi d'època tan profund que vivim no és estrany que es puguin donar moltes reaccions. Tots nosaltres podem tenir la reacció de tancar-nos en nosaltres mateixos, de cercar la manera de ser nosaltres sense connivència amb el món. Però l'Església no es pot tancar, ha de viure sempre en relació amb la realitat.»

«Qualsevol lògica divisiva al si de l'Església és perillosa, perquè el senyor de la divisió, que és el mateix diable, se serveix de qualsevol motivació per crear discòrdia. Però se'n satisfà d'una manera especial si per dividir els fidels pot utilitzar raons, diguem-ne, cristianes. Ha de quedar clar que no hi ha cap motivació cristiana que pugui justificar la divisió de l'Església. Els catòlics han d'escoltar el Papa i obeir-lo. L'obediència no és una renúncia a presentar les pròpies opinions, però això sempre s'ha de fer a l'escolta del Successor de Pere, que

és qui té l'autoritat, qui serveix a la comunió de tothom. Si això es respecta, aleshores podem parlar realment d'Església catòlica, si no, som davant d'una altra cosa. No es pot pretendre defensar i reivindicar la tradició i el paper de Pere i alhora criticar continuament el Successor de Pere.»

Per totes aquestes raons, el cardenal Zuppi considera que la comunió i el diàleg són imprescindibles a l'Església i al món d'avui: «Com veiem, som davant d'una sèrie de desafiaments que, alhora, són oportunitats. Els desafiaments, com ja he dit, poden ser utilitzats per tancar-se o bé per unir-nos més amb tots els germans que viuen en la mateixa incertesa que nosaltres. En el context polític i eclesial actual cal diàleg i un impuls per viure junts, per crear comunitat. Els cristians som testimonis, i ho hem de ser no només quan les coses van bé, quan tot està més o menys tranquil, sinó sobretot quan van malament. La inestabilitat actual és una oportunitat per donar testimoni de la nostra fe, per fer front a les pandèmies tan fortes del present, i que amenacen la vida mateixa de la nostra civilització.»

Aniversari de Sant'Egidio a Santa Maria del Mar

La basílica de Santa Maria del Mar va acollir el 14 de juny la missa d'acció de gràcies pels 54 anys de la Comunitat de Sant'Egidio. Va ser presidida pel cardenal Matteo Zuppi, que durant l'homília va recordar el paper del cristià a favor de la pau: «L'amor de Déu mai no és exclusiu! Donem gràcies i lloem Déu per la seva increïble decisió —una decisió realment sense límits per part d'Aquell que entra al nostre límit— de revestir-se de la nostra debilitat perquè compreguem quina és la nostra veritable força i perquè no ens creguem totpoderosos, fent veure que no existeix la fragilitat, el patiment i la mort, esborrant-les o convertint-les en motiu de vergonya. [...] Estimar Déu ens permet comprendre què és el que importa i què queda de la nostra vida i ens ajuda a estimar tots els pobres crists crucificats amb ell. Els veiem en aquesta tràgica i terrible guerra, part d'una guerra que és mundial a tot arreu perquè som tots germans i tot allò que és *genuïnament humà* ressona al nostre cor.»

Així mateix, va parlar de l'enllaç entre allò concret i allò universal, que mai no s'han d'excloure: «Donem gràcies perquè ens ha portat —sempre amb dolçor, però amb determinació, amb la força de la persuasió i d'una vida més bella que la de pensar en un mateix— a parar-nos davant de l'home mig mort, a no resignar-nos, a estimar-lo com a proïsme i no com un usuari, a sentir-nos a casa, a Catalunya com a tot el món, a parlar català i també la llengua universal de l'Esperit.»

Finalment, també va tenir paraules per fer front al futur de l'Església amb confiança i compromís, fidels a Jesucrist: «El veritable desafiament de l'Església és ser comunió, que és el contrari de la idolatria de l'individualisme i de la pandèmia que aïlla i divideix. A mesura que un creix, es torna fàcilment conservador, perquè pensa que així protegeix el bé que té i que no vol perdre. Però precisament conservar, viure per a nosaltres mateixos i posseir és allò que ens fa perdre. Els anys passen i sentim la joia d'un horitzó que ens espera, un horitzó indicat per Jesús, que envia els seus seguidors fins als confins de la terra.»

SABER ESCOLTAR

Els Papes han parlat

Els Papes han tingut sempre una predilecció especial pels discapacitats. El papa Francesc ha abraçat els discapacitats. Benet XVI ha mostrat la seva proximitat, fins a deixar el papat per «incapacitat» per manca de salut. Joan Pau II va defensar sempre els malalts i els discapacitats.

El papa Francesc, en cada un dels seus viatges, s'adreça als discapacitats i als malalts. A l'aeroport de Filadelfia, va fer parar el seu cotxe davant d'un nen amb paràlisi cerebral. També a Assís, el primer que va fer fou trobar-se amb els discapacitats i va adreçar una carta al bisbe en la qual deia: «Desgraciadament, la societat està contaminada per la cultura de "comprar i llençar" oposada a la cultura de l'acollida i les víctimes de la cultu-

ra del llençar són precisament les persones més dèbils, més fràgils. En aquesta casa, al contrari, hi veig la cultura de l'acolliment.»

El papa Benet XVI va tenir una predilecció especial per les persones amb discapacitat: «Tota persona, encara que estigui limitada físicament o mentalment, sempre és un valor inestimable, i com a tal, ha de ser considerada. Encoratjo les comunitats de l'Església a estar atentes i ser acollidores vers aquests germans i germanes. Prego als legisladors i als governants per tal que protegeixin les persones amb discapacitat i es promogui la seva participació plena en la vida de la societat.»

Joan Pau II va defensar aferrissadament la dignitat del discapacitat. En un dels seus discursos diu:

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

«Una societat on només hi hagi espai per a les persones plenament funcionals, totalment autònomes i independents no seria una societat digna de l'ésser humà. La discriminació en virtut de l'eficiència no és menys condemnable que la que es realitza en virtut de la raça, del sexe o de la religió.»

La doctrina eclesial és ben clara i es basa en el mateix Evangeli: Jesús guaria els malalts. També cal recordar l'expressió evangèlica: «El que feu als altres m'ho feu a mi.» Els discapacitats són Jesús. Acol·lim-los.

Els governants han de protegir les persones amb discapacitat

P-J YNARAJA

Sacerdot del Montanya
ynaraja@gmail.com

Tot i que no ho sembli, continuo amb el profetisme. Deia que, pel que fa al sacerdoci femení, pot passar com la falla d'Iriarte. Els gossos són el senzill medi ambient, silenciosa plaga que aconsegueix dissipar reflexions serioses i disputes oportunes.

En primer lloc adverteixo que existeixen o que han existit actualment profetes i que Déu m'ha concedit la gràcia d'haver pogut tenir cert contacte personal amb alguns. Si la de la Mare Teresa va ser una trobada momentània a Castel Gandolfo, en temps de Pau VI, i la del Gmà. Roger de Taizé, al qual havia sentit diferents vegades, entrevista vana, poder sopar i parlar amb Hélder Câmara va ser una trobada preciosa i decisiva, que va afirmar

A PROPÒSIT DE...

Profetes (2)

la meua esperança, de la qual ell em va parlar i insistir. A Chiara Lubich la seguia per televisió, però em vaig creure obligat, per coherència, a escoltar-la sense ingerències tècniques i vaig anar a sentir-la a Montserrat. La seva conferència va ser una menja saborosa, un gaudi sobirà.

La possible dificultat teològica del sacerdoci ordenat femení no em preocupa. El que sí que m'inquieta és quina imatge desitgen compartir.

Vaig entrar al Seminari després de set cursos de batxillerat i la revalida oberta per a la universitat. La vida familiar, el testimoni d'alguns

«Jesucrist no va dir jo soc el costum, sinó jo soc la veritat»

sacerdots, certes lectures i la divina Gràcia, em van inclinar a triar el sacerdoci, sabent que suposava l'absència d'enamorament, satisfacció de cert gaudi i manca de paternitat.

La meua sorpresa va ser que el que es respirava al Seminari era el desig de ser rector, amb el seu escalafó corresponent, potser canonge o, fins i tot, ser bisbe. El seu somni era el tractament reverencial de mossèn, ser protagonista de la població on fos nomenat i tenir assegurada una vellesa sense dificultats econòmiques. Jo no pensava així i vaig ser titllat d'asseglat. Jo era per al sistema un os dislocat i la meua ordenació va perillar.

Tertul·lià deia: «Jesucrist no va dir jo soc el costum, sinó jo soc la veritat» i Benet XVI ho va recordar (30-VI-11). (Continuaré.)

Vida eclesial

Aquesta setmana parlem de l'Òbol de Sant Pere, reflexionem sobre el factor religiós a la guerra d'Ucraïna i recordem l'arquitecte Jordi Bonet Armengol

Els fons es destinen a sostenir el ministeri i la caritat del Papa al món

La col·lecta «Òbol de Sant Pere» va recaptar 49 milions de dòlars el 2021

AICA
Ciutat del Vaticà

El Vaticà ha publicat el balanç 2021 de la col·lecta que sosté el ministeri i la caritat del Papa al món, coneguda com a «Òbol de Sant Pere». La quantitat recaptada va ser d'uns 49 milions de dòlars, amb els quals es va donar suport a situacions de necessitat a 67 països, davant d'una despesa de 68,4 milions de dòlars.

El 2020 la recaptació havia superat lleugerament els 46 milions, però ja del 2015 al 2020, l'Òbol havia experimentat un descens del 23%, penalitzat a més per un 18% més el 2020 a causa de la pandèmia.

El total del que s'ha recaptat el 2021 el formen les diferents partides que alimenten l'Òbol, començant per la col·lecta feta durant la solemnitat dels Sants Pere i Pau a totes les diòcesis d'arreu del món, fins a les ofrenes rebudes a través de transferències bancàries, donacions, llegats, herències i a través de la web www.obolodisanpietro.va.

La major part de les donacions (65%) provenen de les diòcesis i un altre 10% aproximadament de fundacions, així com sumes més petites rebudes de donants privats i instituts religiosos.

Des del punt de vista geogràfic, els majors contribuents a l'Òbol 2021 van ser els Estats Units (29,3%), seguits d'Itàlia (11,3%), Alemanya (5,2%), Corea (3,2%) i França (2,7%).

Les col·lectes per país van cobrir el 75% del total, la resta va ser donat a la Santa Seu per fundacions i instituts religiosos.

Luis Ángel Espinosa

Els àmbits als quals l'Òbol destina fons es refereixen, d'una banda, al servei ofert per la Cúria romana i, de l'altra, a les nombroses obres de caritat que ajuden directament els més necessitats. El 2021, dels 68,4 milions de dòlars gastats, 49,13 milions es van finançar amb les ofertes rebudes durant l'any, mentre que els 19,27 milions restants es van finançar amb el patrimoni propi de l'Òbol.

En particular, 58,14 milions de dòlars van contribuir a les activitats promogudes per la Santa Seu per dur a terme la missió apostòlica del Papa, mentre que uns 10 milions es van destinar a projectes d'assistència. En concret, l'ajuda oferta a les diòcesis amb pocs mitjans, als instituts religiosos i als fidels amb dificultats greus (pobres, nens, ancians, marginats, però també víctimes de catàstrofes naturals, víctimes de la guerra, refugiats, emigrats, etc.) va veure la Santa Seu donar més de 36,6 milions de dòlars el 2021 i una part

La major part de les donacions (65%) provenen de les diòcesis i un altre 10% aproximadament de fundacions

d'aquesta contribució, els esmenats 10 milions de dòlars, provenia de l'Òbol, una xifra que va permetre impulsar 157 projectes a 67 països.

Àfrica va ser la beneficiària principal (41,8%), seguida d'Amèrica (23,5%), Àsia (8,2%) i Europa (1%).

Destaquen tres àmbits d'interacció: els projectes socials, el suport a la presència evangelitzadora de les Esglésies amb dificultats i l'expansió i manteniment de la presència evangelitzadora.

Els diners destinats el 2021 a sostenir el ministeri papal van finançar el 23% de la despesa total dels dicasteris dedicats a la missió apostòlica en aquell mateix any, excloent els administratius (que pugen a 248,9 milions). Es tracta de les estructures, renovades per la recent constitució apostòlica *Praedicate evangelium*, que col·laboren amb el Papa en la seva missió com a cap de l'Església universal i que inclouen les diferents formes en les quals s'expressa l'evangelització (espiritual, educativa, de justícia, de comunica-

ció, de caritat política, d'activitat diplomàtica, etc.).

Armes nuclears

D'altra banda, Francesc va enviar un missatge a la reunió a Viena, dels Estats membres del Tractat sobre la Prohibició de les armes nuclears, en el qual insistia que «és immoral l'ús de les armes nuclears, però també ho és la simple possessió. És enganyós i contraproductiu pensar que la seguretat i la pau d'alguns està desconnectada de la seguretat i la pau d'altres».

El Papa va tornar a reiterar la urgència del desarmament, «un objectiu exigent i clarividient», especialment en un moment en el qual la humanitat es troba en una «cruïlla», així com la necessitat de respectar els acords internacionals.

El Pontífex va defensar la via de la negociació en els conflictes i va destacar que en el sistema de seguretat col·lectiva «no hi ha lloc per a les armes nuclears i altres armes de destrucció massiva». Són una «responsabilitat perillosa i costosa», i les conseqüències humanitàries i mediambientals que es derivarien de qualsevol ús d'armes nuclears serien «catastròfiques», amb «efectes devastadors, indiscriminats i irreprimibles, en el temps i en l'espai».

Alhora, el Bisbe de Roma va advertir que no es pot ignorar «la precarietat que es deriva del simple manteniment d'aquestes armes: el risc d'accidents, involuntaris o no, que podrien conduir a escenaris molt preocupants». En aquest sentit, l'energia nuclear bé es pot definir com un «multiplicador de riscos» que «només proporciona la il·lusió d'una "mena de pau"».

La possessió d'armes atòmiques, a més, condueix fàcilment a l'amenaça del seu ús: llavors esdevé una «mena de "xantatge"», deia el Papa, «que hauria de repugnar les consciències de la humanitat».

Temps de contemplació

Déu omnipotent,
que ets present a tot l'univers
i a la més petita de les teves criatures,
Tu, que envoltes amb la teva tendresa
tot el que existeix,
vessa en nosaltres la força del teu amor
perquè cuidem la vida i la bellesa.
Inunda'ns de pau, perquè visquem
com a germans i germanes
sense fer mal a ningú.
Déu dels pobres,
ajuda'ns a rescatar
els abandonats i oblidats d'aquesta terra
que valen tant als teus ulls.
Guareix les nostres vides,
perquè siguem protectors del món
i no depredadors,
perquè sembrem bellesa
i no contaminació ni destrucció.
Toca els cors dels qui només busquen
beneficis a cost dels pobres i de la terra.
Ensenya'ns a descobrir el valor
de cada cosa, a contemplar admirats,
a reconèixer que estem profundament units
amb totes les criatures en el nostre camí cap
a la teva llum infinita.
Gràcies perquè ets amb nosaltres
tots els dies.
Encoratja'ns, si us plau, en la nostra lluita
per la justícia, l'amor i la pau.

Papa Francesc

Agustí Codinach

Les creus de terme

JOAN PALLARÈS-PERSONAT
Historiador

Peiró o creu al monestir de Benifassà, al bisbat de Tortosa.

Un peiró o una creu de terme és una creu monumental, generalment esculpida en pedra picada en fi i ben treballada, sobre una columna suportada per una peanya, que se situava a la cruïlla dels camins, a l'entrada de les poblacions o en algun punt que volgués significar partió o domini territorial.

Les primeres notícies documentals de creus són del segle XI, abastaven tot el territori i es pot dir que cada poble en tenia, almenys una. En el segle XIX algunes foren abatudes, d'altres com la de Sant Andreu de Palomar, avui integrat a Barcelona, van ser traslladades en fer-se

el nou cementiri el 1839 o, en algunes cas, creus monumentals anaren a parar a museus.

En pocs dies de l'estiu de 1936 la majoria d'aquestes creus, moltes joies dels segles XIV, XV o XVI que resistien el pas dels segles, van ser abatudes. D'algunes se'n salvaren els bocins; d'altres, ben poques, van ser reconstruïdes i restituïdes en els anys de la postguerra.

Algunes creus, gòtiques o renaixentistes, estaven aixoplugades sota una teulada sostinguda per quatre pilars. Eren les creus cobertes, com la Creu Coberta de Gandesa i algunes altres, fins i tot la de Barcelona, al coll dels Inforcats, que va donar nom a un carrer i un sector, el de la Creu Coberta.

El 1983 un inspirat llibre, *Les Creus alvent*, recollia l'obra d'Albert Bastardes i Parera, fotògraf llavors recent traspasat, que continuava l'obra fotogràfica dels germans Gabriel i Joan Roig i Font, qui en els primers anys del segle XX van fotografiar, entre d'altres monuments, multitud de creus de terme, unes fotografies impressionants que, sovint, avui són l'únic testimoni que resta de la seva existència.

L'emplaçament d'aquestes creus ha perdurat en la nostra toponímia; la Creu Alta o la Creu de Barberà a Sabadell en són un exemple. El mateix nom de La Creu aplicat a una contrada, a una masia, un hostal, barris com La Creu de Codines a Roda de Ter, la Creu de Coma-ruga a El Vendrell, Creu de l'Arça Vidrà en són exemple, o simplement una partida, com la Creu de Saboga a Gandesa o la Creu de les Llacers a Odèn per dir-ne algun exemple.

Posterior a la guerra civil, tal com s'havia fet en algun cas en els conflictes del segle XIX, van erigir-se algunes petites creus, sobretot en marges de camins o carreteres, que recordaven algun martiri dramàtic. Encara se'n pot veure alguna, sovint prou abandonada, d'altres de monumentals però força senzilles, erigides el 1951 o el 1961 en sengles celebracions de la *Santa Missió*. Situada a l'entrada de molts pobles, gairebé no resten visibles, o han desaparegut per ampliacions de vials, o engolides per les noves rotondes.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

«Influencers» catòlics: aquests desconeguts

Un dels meus «mons» és el continent digital com a espai humà, que reproduceix les virtuts i contradiccions de qualsevol entorn social. Quan ens endinsem en els ambients catòlics de les xarxes socials, gestionats i animats pel que se sol anomenar *influencers*, en percebem l'enorme valor, i com aquest univers és totalment desconegut pel que anomenem «l'Església» en el seu sentit més clàssic.

Les xarxes socials estan mal vistes per la majoria dels dirigents eclesials, de vegades amb raó. Absorbeixen infinitat de temps juvenil i poden obstaculitzar seriosament la convivència presencial en família o en centres docents.

Però també hi ha centenars de missiònars-*influencers* que aconsegueixen fer arribar el missatge de Jesús a aquests ecosistemes tan aparentment inhòspits. Quants joves cerquen significat i espiritualitat a les xarxes socials! Quant de bé els fan les persones que hi són i dialoguen en el seu llenguatge!

Per aconseguir-ho, cal autenticitat, diàleg, obertura i, a més, ciència, coneixement sobre la naturalesa de cada xarxa, els algoritmes, la lògica de la seva comunicació. Molts benintencionats miren de mantenir-se a la superfície i pocs ho aconsegueixen. Però els que sí... fan tant de bé! I arriben a milions de persones!, la majoria menors de 45 anys.

Sorprèn que en els documents eclesials i l'imaginari de la majoria dels creients «presencials», aquest món simplement no existeix. No saben que s'hi estableixen diàlegs de fe amb persones tèbies, agnòstiques o, fins i tot, atees; s'arriba a milions de joves. TikTok, Instagram, YouTube, Facebook, són grans areòpags per a aquestes noves generacions assedegades «d'alguna cosa» que els aportí sentit.

Somio amb una «Pastoral digital» que estableixi un pont entre tots dos mons eclesials. I espero, amb ajuda de Déu i un bon equip de persones, fer-ho realitat.

UN NOU LLINDAR

La necessària credibilitat

«Els nostres contemporanis —va dir sant Pau VI— fan més cas dels testimonis que dels mestres, i si fan cas dels mestres és perquè són testimonis» (cf. EN 41). Això vol dir que no podem gloriar-nos en els nostres mèrits i èxits personals, sinó només en la creu de nostre Senyor Jesucrist. En són signes la senzillesa evangèlica, la proximitat humana, l'amor que es fa entrega de la pròpia persona i que fa creïble el missatge que proposem. La mesura d'aquesta credibilitat és l'amor viscut a l'estil de Jesús, «tal com Ell ens ha estimat» (cf. Jn 15,12).

Hi ha una relació directa entre la donació d'un mateix per amor i la recuperació del qui rep el seu afecte. És la via de la caritat. Així ho veu la doctrina social de l'Església quan afirma que entre les virtuts en el seu conjunt, els valors socials i la caritat, hi ha un vincle que ha de ser reconegut, que és la caritat, i ha de ser reconsiderada com a criteri universal de tota l'ètica social. S'ha d'unir, doncs, la caritat amb la de la creu, com a expressió del màxim amor per part del qui dona la vida per aquells que estima. Jesús diu que no hi ha un amor més gran.

De la fe en l'amor de Déu se'n desprèn una nova visió del món i una nova manera d'apropar-se als altres, tant si és una sola persona com si és un poble sencer: una fe que canvia i renova la vida, inspirada per la pau que Crist ha deixat als seus deixebles. Per tot això, i per seguir la voluntat de Jesús, no ens desentenguem de la nostra responsabilitat de fer tot el possible per fer realitat el que la Paraula de Déu ens demana. Es tracta, doncs, d'una cosa fonamental, irrenunciable per a un cristià, el testimoni necessari de la credibilitat.

 Barcelona

El filòsof i teòleg Wilhelm Dancă va protagonitzar la segona sessió de la Tribuna Joan Carrera

«Rússia i Ucraïna són semblants a Caín i Abel»

CARME MUNTÉ MARGALEF
Barcelona

«Rússia i Ucraïna són semblants a Caín i Abel», va exposar Wilhelm Dancă, filòsof i teòleg, degà de la Facultat de Teologia de Bucarest i vicerector de la catedral de Sant Josep de la mateixa capital romanesa. «El germà gran lamenta l'enfonsament de l'estructura política anomenada URSS, en la qual la ideologia dominant era el marxisme. Per això, el va substituir per la Santa Rússia, en què la ideologia és l'ortodoxisme, amenaçat per dos perills. El primer és la influència negativa dels no-valors derivats de l'Occident decadent, per la qual cosa l'Església ortodoxa dona suport a la lluita per defensar els valors tradicionalistes. El segon seria la fragmentació o pèrdua total dels territoris canònics de l'Església russa.»

Protagonista de la segona edició de la Tribuna Joan Carrera (una iniciativa del Grup Sant Jordi de Defensa i Promoció dels Drets Humans), Dancă, que va ser presentat pel degà de la Facultat de Teologia de Catalunya,

Joan Torra, va pronunciar, en el marc d'un dinar col·loqui, la conferència *El factor religiós en la guerra d'Ucraïna*.

Segons Dancă, «en el conflicte d'Ucraïna la prioritat no és la religió o la teologia, sinó el poder polític i militar. La religió s'utilitza com a arma ideològica». «Les relacions entre l'Església i l'Estat, a Rússia però també a Ucraïna, són segons els paràmetres d'una Església d'Estat, cosa que vol dir que l'Estat gestiona totes les qüestions administratives de l'Església, ajuda materialment l'Església i l'Església sosté la política de l'Estat.»

De fet, en el cas de Rússia, el sacerdot Wilhelm Dancă va parlar de la síndrome d'Estocolm que pateix el patriarca Ciril I: «L'antic perseguidor, és a dir, l'Estat soviètic, desperta en el cristià ortodox perseguit, és a dir, el patriarca Ciril I, sentiments d'atracció irresistible. La víctima s'enamora del seu botxí.»

Dit això, el degà de la Facultat de Teologia de Bucarest va voler deixar clar que «Ciril no representa tota l'Església ortodoxa russa, cal diferenciar entre el poble ortodox i la seva jerarquia política i religiosa». De fet, «alguns teòlegs russos s'adonen que la relliscada de l'Església ortodoxa russa és suïcida, però no poden reaccionar, ni individualment ni en grup, perquè corren el risc de ser eliminats físicament de la societat, i fins i tot de l'Església».

Segons Wilhelm Dancă, «s'han de respectar les aspiracions d'Ucraïna a la integritat territorial i a l'autonomia política i religiosa», i és del parer que malauradament «la síndrome de Caín del poder polític de Rússia i la síndrome d'Estocolm del poder religiós moscovita em fan creure que entrarem en una guerra usurària de llarga durada».

«Alguns teòlegs russos s'adonen que la relliscada de l'Església ortodoxa russa és suïcida»

Wilhelm Dancă, a Barcelona, el 14 de juny.

Jordi Bonet, l'arquitecte que va lliurar les claus de la Sagrada Família al Papa

CARME MUNTÉ MARGALEF

«Ha mort l'avi, Jordi Bonet (97) a casa, amb l'àvia Mariona al costat i envoltat de família. Ha estat un home bo i generós, un actiu de país, un entusiasta de l'arquitectura, la cultura, l'escoltisme, l'esquí, i un patriota que ha portat Catalunya i Gaudí arreu del món.» Així notificava la seva neta, Mirreia, la mort de Jordi Bonet Armengol, l'arquitecte que en lliurar les claus de la Sagrada Família al papa Benet XVI va culminar un projecte personal, d'Església i de país.

Nascut a Barcelona el 1925, per a Jordi Bonet, com a bon excursionista, la vida va ser una recerca constant de fer el cim. Va ser així fent muntanya, però també en les altres passions de la seva vida, com la mateixa Sagrada Família, a la qual va dedicar 27 anys com a arquitecte en cap i coordinador de les obres.

En una entrevista que vam publicar el 9 de desembre del 2018, ens explicava que la proposta li va arribar com una autèntica sorpresa, i que no

va poder dir que no. La raó no era altra que el seu pare, Lluís Bonet i Garí, el primer arquitecte de la nissaga dels Bonet, deixeble de Josep Puig i Cadafalch i del mateix Antoni Gaudí, i un dels continuadors de les obres del temple expiatori fins al 1980. «Era una responsabilitat molt gran, però si deia "no" hauria disgustat el pare. Per això m'hi vaig acabar embolicant.»

I s'hi va embolicar de valent. Com a qualsevol arquitecte compromès en una obra, i més si parlem d'una que fa tants anys que s'està construint, el movien les ganes de culminar la feina. I així va ser com el 7 de novembre de l'any 2010 un Jordi Bonet pletòric, i amb emoció continguda, va entregar les claus de la basílica de la Sagrada Família al papa Benet XVI. «No puc més que donar gràcies a Déu per haver participat en un projecte que no és gaire corrent.»

Potser perquè també el seu pare li ho va transmetre, una de les dèries de Jordi Bonet va ser recuperar el patrimoni cultural de Catalunya. La va exercir en plenitud durant els anys en què va ser director general del Patrimoni Artístic i Cultural de la Generalitat de Catalunya. Un període força curt (ho va deixar precisament per dedicar-se a la Sagrada Família) però que va donar molt de joc. Entre d'altres obres va adquirir el Palau Moja de Barcelona (actual seu del Departament de Cultura), i també, pagant-les al comptat, 44 obres del monestir de Vilanova de Sixena per fer un favor a les monges, que necessitaven els diners per construir un nou monestir a Valldoreix.

Però és que la seva família també li va transmetre un altre patrimoni: el patrimoni espiritual. «Catalunya, sense la fe, no seria el que és. La fe dels nostres avantpassats és la mateixa, però en cada època es manifesta d'una manera diferent. De vegades es traspassa molt bé i altres no tan bé. Tot depèn de les persones.»

«No puc més que donar gràcies a Déu per haver participat en un projecte que no és gaire corrent»

Jordi Bonet amb la seva esposa, Mariona Agustí, filla de la famosa cantant Conxita Badia, a finals del 2018.

L'Axis Mundi

BÀRBARA VIRGIL

Facultat de Teologia de Catalunya

Els mapes medievals representaven els tres continents coneguts aleshores, Àfrica, Àsia i Europa, i ben bé al mig, i en el punt central, el que simbòlicament representava el melic del món, fixaven el punt geogràfic i místic de Jerusalem. El tema de l'*Axis Mundi* sovint m'acompanya quan visito llocs.

Axis Mundi és l'expressió que designa el centre del món en la concepció de la mitologia, usualment representat per un element natural destacable. Aquest lloc és sagrat i de contingut altament simbòlic. Un element vertical exerceix de connexió entre la terra i el cel (una derivació posterior d'aquesta idea d'unió es troba en els campanars i minarets). El concepte del temple, del lloc sagrat, d'allà on passen fets que només la mística més profunda, el lligam humà amb el diví, fa que es puguin percebre com a tals. Un lloc de conversió serà per antonomàsia Jerusalem, la ciutat tres cops sagrada.

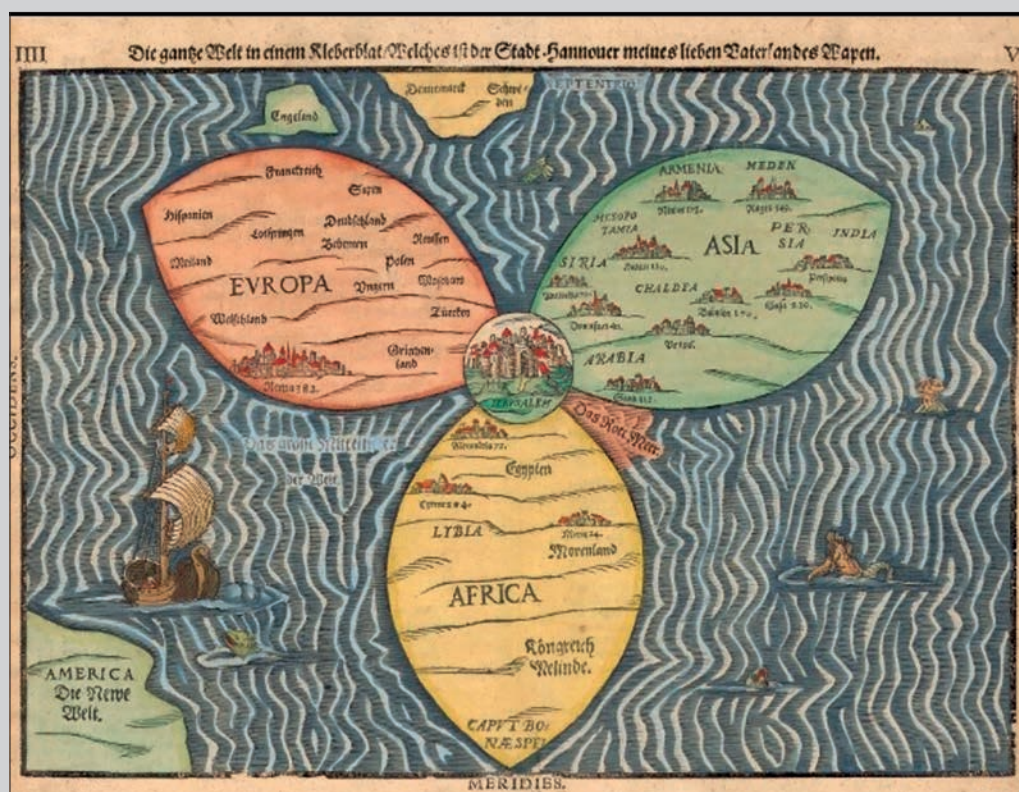
El simbolisme del temple inclou altres símbols particulars i complets per si mateixos: l'*Axis Mundi*, el centre, el llinar, l'orientació. La seva funció depèn de les formes rituals de cada tradició, que van des de ser un espai per a la pregària comuna, com les mesquites, fins a ser el lloc secret on

s'efectuen les iniciacions, com les lògies maçòniques, o un espai per al sacrifici, com passa amb les esglésies cristianes, però tota aquesta varietat es resumeix en un sentit comú: la idea de lloc.

El temple és el lloc on els homes es poden unir amb la divinitat; al seu interior habita la presència de Déu. Aquesta noció és la que permet traduir el concepte hebreu de Casa-de-Déu (*Beit-El*) per Temple.

A causa de la presència relativa al numen que conté, el temple és un lloc sagrat. Per això l'home s'ha de purificar per accedir-hi. Aquesta purificació es ritualitza en molts casos per l'aigua, l'aroma d'encens i els cants exculpatoris. Com que és un lloc sant, el temple és sinònim d'ordre, la presència divina organitza harmònicament i jeràrquicament les parts.

A l'Índia, s'explica l'origen del temple per mitjà de la imatge del Vastu Purusha Mandala, que consisteix en un esquema que divideix Purusha, o l'home primordial, en diferents parts perfectament coordinades a partir d'un centre i que serveix com a planta a partir de la qual s'edifiquen els temples.

Mapa de Bunting de l'any 1581.

SIGNES D'AVUI

Entendre què passa

La guerra a Rússia i Ucraïna, com a tanta gent, em remou per dins. Violència, mort, destrucció, sofriment, exili... són ingredients d'una digestió gairebé impossible. Penso en el que les càmeres dels reporters no ens ofereixen. Potser amb el temps arribarem a saber alguns dels episodis horripilants que passen sense que ho sapiguem. La tendència davant d'un conflicte és reduir-lo als que ocupen els primers plans, com Rússia i Ucraïna, quan hi ha països rellevants que se submergeixen a les ombres. El risc més freqüent és consumir, com a espectadors, espais informatius, imatges impactants, sense anar més enllà. El resultat final es concreta en el foment de la polarització. Es perden les anàlisis i els matisos. La complexitat es desintegra i, d'aquesta

manera, la veritat es desdibuixa. Buscar comprendre no significa justificar ni mantenir equidistància. En aquesta guerra, tots hi perdem, a excepció de les aus carronyaires que gaudeixen de bons dividendes en la seva fabricació d'armes i altres col·lectius que es beneficien de les hecatombes i que, si és al seu abast, les provoquen i alimenten.

Rafael Poch-de-Feliu, amb el seu llibre *Entender la Rusia de Putin. De la humillación al restablecimiento*, m'ha proporcionat claus per descobrir la complexitat de la situació. He assistit a la magnífica intervenció de Wilhelm Danc a la Tribuna Joan

Buscar comprendre no significa justificar ni mantenir equidistància

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

Carrera sobre «Elements religiosos en el conflicte a Ucraïna». He sentit periodistes i voluntaris que han estat sobre el terreny. Les primeres conclusions semblen evidents. La guerra és un error descomunal, però té el seu ou de serpent que no es pot ignorar. Els que l'han alimentat tenen la seva part de responsabilitat greu. La violència ha desplaçat la diplomàcia, impotent i d'abast escàs. Les repercussions negatives són globals. Les espurnes encara són capaces de generar incendis més grans.

També aquí, a la nostra pròpia realitat, alimentem altres ous de serpent que auguren un futur inacceptable. Quan es diagnostiqui el mal, serà tard. Es dirà: «D'aquella pols, aquest fang.» Sense una consciència lúcida, queda poc marge.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Una de les coses que em fa més il·lusió és rebre la visita o la trucada d'un dels meus amics que acaben de sortir de la presó. Fa uns dies vaig rebre un WhatsApp d'un d'ells. Em deia que ja estava al carrer, després de deu anys de presidi. Aquest llarg temps a la presó l'havia fet reflexionar sobre la seva vida i havia fet un bon procés de canvi que —al meu entendre— l'habilitava per començar una vida nova com una segona oportunitat a la qual tots tenim dret.

La conversa que vaig mantenir amb ell va ser reconfortant. Havia tornat a casa de la seva mare que, com totes les mares, l'havia acollit amb tot l'amor de què era capaç, oblidant els patiments passats i la

FINESTRA A LA VIDA

Segones oportunitats?

seva conducta d'anys enrere.

Estava content i, amb aquella confiança pròpia del qui no renuncia a viure deixant enrere el passat, buscava feina per tal de no ser una càrrega per a la seva mare.

I és aquí on comencen de nou les dificultats: els antecedents penals d'una banda, els anys buits als *currículum vitae* que exigeixen les empreses i un munt de coses que no fan possible la ràpida recuperació per començar de bell nou. Vista la manca de feina, li vaig proposar fer de voluntari mentre no trobés una feina per no sentir-se tan angoixat en no fer res de profit.

I aquí es va trobar amb una altra dificultat: alguns companys acoïllits el van reconèixer com «aquell que va estar a la presó i que ara es pensa que ens pot ajudar», «jo

no vull rebre res d'aquest noi perquè sé en quin mòdul de la presó estava...».

Amoïnat, em va venir a explicar la seva situació, i es preguntava amb angoixa si hauria de carregar per sempre més amb el «cartellet», sense que ningú cregui en la seva recuperació. «És que ningú creu en les segones oportunitats?»

Malgrat que jo li vaig dir que sí, que ho creia i que confiava en ell, la seva percepció en el món que l'envoltava no era gens ni mica positiva.

On són les setanta vegades set de la paciència infinita de Déu?

Les mares sempre acullen els fills amb tot el seu amor

Viure la fe plegats amb joia

**La comunitat de la parròquia de Sant Andreu
de Palomar se sent com una gran família**

Agustí Codinach

Mn. Toni Roman, rector de la parròquia de Sant Andreu de Palomar.

«La nostra parròquia ha acompanyat moltes generacions d'andreuenques i andreuenques en el seu camí de fe, i continuem fent-ho», explica Mn. Toni Roman, rector de la parròquia de Sant Andreu de Palomar. Un poble teixit des de fa cent vint-i-cinc anys dins del tapís urbanístic barceloní, però que sempre ha conservat, i reivindicat, fermament les seves arrels identitàries. «La comunitat de la parròquia de Sant Andreu de Palomar —afegeix mossèn Toni— és molt activa i està molt present en la vida associativa del poble.»

Teresa Baqueró, coordinadora de l'equip de catequistes de la parròquia de Sant Andreu de Palomar i secretària del Consell Pastoral de la parròquia, afirma que «com a comunitat cristiana, tenim l'objectiu de sentir-nos família, d'estimar-nos, per créixer plegats i fer camí com a germans.»

Mossèn Toni reconeix que «tinc un lligam emocional i d'estimació amb aquesta parròquia. Fa trenta-dos anys que m'hi van ordenar sacerdot. Per tant, forma part de la meva història vocacional». Sota l'esguard protector de sant An-

dreu, deixeble de Joan Baptista i un dels dotze apòstols de Jesús de Natzaret, s'alça, imponent i solemne, aquesta església. Sens dubte, l'edifici més emblemàtic de Sant Andreu de Palomar. La cúpula n'és l'element icònic per excel·lència.

Itinerari sinodal

Pel que fa a la fase diocesana de l'itinerari sinodal formulat pel papa Francesc, la parròquia de Sant Andreu de Palomar va fer una consulta entre els seus feligresos. «Vam recollir unes noranta enquestes contestades i, posteriorment, vam organitzar dues sessions de treball molt interessants, on vam debatre propostes concretes: com veiem la nostra Església, cap a on volem anar, com donar valor al paper dels laics i concretament al de la dona dins de les comunitats cristianes, la manera d'aconseguir la corresponsabilitat i les preses de decisions...», assenyalava la Teresa.

Mossèn Toni posa en relleu que «el tema de la sinodalitat també el vam treballar amb els infants de la catequesi a través d'una proposta

del joc de l'oca. Vam fer que els nens i les nenes diguessin com se senten com a Església, què n'esperen... Van elaborar les seves pròpies conclusions».

Dins de l'àmbit de la formació, Teresa Baqueró informa el següent: «En aquest moment tenim tres grups de primer any de catequesi de Primera Comunió, i dos grups de segon any. Són grups petits, d'entre sis i vuit infants. Intentem que la catequesi sigui molt participativa i fer present Jesús a la seva vida.» També hi ha grups de postComunió, com el que es prepara per a la Confirmació o el de postConfirmació, «format per joves de 18 a 20 anys, la majoria ja confirmats, que es troben quinzenalment per compartir la fe». Uns joves que constitueixen «el grup que, amb les seves guitarres, anima els cants de la celebració de la missa familiar, els dissabtes a dos quarts de vuit del vespre».

Grups dinàmics

Nombrosos són els grups de la parròquia de Sant Andreu de Palomar. Tramata de Vida és un servei d'acollida i de trobada, promogut des de Càritas, adreçat a la gent gran, sobretot els qui surten poc de casa i pateixen soledat. Durant unes hores, avis i àvies comparteixen diverses activitats: manualitats, exercicis de psicomotricitat, xerrades, jocs, berenars... L'equip d'animadores voluntàries s'ha ampliat recentment i se senten d'allò més contentes de fer aquest acompanyament.

A més del Tramata de Vida, Càritas disposa de dos serveis més a la parròquia: l'espai d'acollida (el segon i tercer dimecres de cada mes) i el Rebost Solidari, un projecte de l'arxiprestat de Sant Andreu-Sagrera-Bon Pastor. «Tenim un local molt gran, que funciona com un banc d'aliments. Unes 750 famílies vulnerables de l'arxiprestat se'n beneficien», destaca mossèn Toni.

L'Equip de Litúrgia té com a funció preparar les celebracions de tot l'any litúrgic, especialment els moments forts: la Quaresma, la Pasqua, l'Advent... Mn. Toni Roman expressa que «mirem d'elaborar lemes de cara a aquestes

Concert de la Capella Gramalla amb motiu del seu 35è aniversari.

solemnitats més importants; una tasca que solem fer-la de manera coordinada amb les altres parròquies de l'arxiprestat: Bon Pastor, Crist Rei, Sant Joan de Mata, Sant Josep Manyanet i Sant Pacià. L'Equip de Litúrgia és un grup molt actiu que proposa suggeriments per actualitzar la manera de celebrar la nostra fe».

Iniciatives diverses

«Els Campaners de Sant Andreu és un grup que va néixer de la iniciativa d'un catequista, Josep Ferrer, el qual, juntament amb alguns infants de la catequesi, va començar a tocar les quatre campanes manuals que tenim amb motiu de la missa del Gall i la missa de la Vella Pasqual. Més tard, vam decidir que el repic de campanes es podia ampliar a altres festivitats, com ara la Mare de Déu de Montserrat, Sant Jordi, la Diada de Catalunya o la festa major. Actualment el grup està integrat per cinc o sis joves, que també estan molt implicats amb la cultura popular del barri a través d'entitats de geganters, d'esbarts...», assegura la Teresa.

«Capella Gramalla —posa de manifest la secretària del Consell Pastoral— és la coral que tenim a la parròquia i que acaba de celebrar el seu 35è aniversari. La directora és Carme Guinart, que també és catequista de la parròquia. Ara són uns vint-i-cinc cantaires al voltant d'uns quaranta anys d'edat. Sempre ens han acompanyat a les celebracions litúrgiques, a la festa major, als concerts de Nadal... També organitzen unes pregàries-concert molt reeixides.»

Un altre treball arxiprestal comú és el Centre Educatiu i del Lleure (CEL), una fundació que acull infants i adolescents en situació de risc d'exclusió social per tal de contribuir al seu creixement integral com a persones, amb les màximes condicions de benestar i integració. Un equip de professionals i voluntaris ofereix reforç escolar, activitats socioculturals, tallers d'inserció laboral...

A la Fundació Casa Asil de Sant Andreu de Palomar, una iniciativa fruit de la parròquia i de les religioses de la Sagrada Família d'Urgell, s'hi du a terme un original treball

intergeneracional, ja que inclou una escola i una residència. Mossèn Toni dona a conèixer que «una paret de vidre de l'asil dona al pati de l'escola. Cada dia, infants i ancians es veuen. Hi ha una important simbiosi de valors i un enriquiment mutu».

Mossèn Toni constata que «hi ha molta vida a la parròquia i una inquietud per viure la fe en el dia a dia, i que ens permet fer un munt de coses. Per exemple, ens hem afegit a la xarxa d'Ecoparròquies, impulsada per Justícia i Pau arran de l'encíclica *Laudato Si* del papa Francesc, que fa una crida a les comunitats cristianes a avançar cap a la conversió ecològica integral i la construcció d'un món més just i fratern. Això està donant vitalitat a la comunitat. Amb els infants del MIJAC treballem com podem ser una parròquia més ecosostenible, alhora que els ensenyaem a estimar el planeta».

Els feligresos de Sant Andreu de Palomar estan molt presents en la vida associativa del poble

Agustí Codinach

La cúpula de l'església de Sant Andreu de Palomar va ser restaurada el novembre del 2020.

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Els papagais de la selva

Benvolguts i benvolgudes, el manament de Jesús és simple. Ens diu: «Estimeu-vos els uns als altres. Tothom coneixerà que sou deixebles meus per l'amor que us tindreu entre vosaltres» (Jn 13,34-35). I també ens diu: «Si m'estimeu, guardareu els meus manaments» (Jn 14,15). Davant aquests passatges cabdals de l'Evangeli de Joan, val la pena haver llegit, almenys una vegada, un dels comentaris que hi dedica sant Agustí. Diu així: «De vegades el pare pega el nen i el venedor d'esclaus li fa carícies [...]. Es poden fer moltes coses que tenen una aparença bona i no surten de l'arrel de la caritat. També els arços tenen flors. D'altres accions semblen dures i cruels, però són per educar sota l'impuls de la caritat. Se't dona, doncs, un únic precepte breu: estima i fes el que vulguis. Si calles, calla per amor. Si crides, crida per amor. Si castigues, castiga per amor. Sigui l'amor l'arrel interior: d'aquesta arrel només el bé en podrà sortir» (*Tract. In 1 Ioan.*, 7,7-8).

Això avui, aparentment, s'entén

molt bé. El manament és estimar, la moral és estimar: estima i fes el que vulguis. S'entén molt bé que l'arrel és l'amor. Però, a l'hora de la veritat, la volem conservar desarrelada. Cal tenir present que l'amor ve de Déu, i que ens ha estat comunicat, revelat i desglossat en els deu manaments. I el resum dels manaments és estimar de veritat. Trencar-ne un és trencar l'amor, o girar-lo del revés i convertir-lo en egoisme.

En el món es parla molt d'amor i es crida molt d'amor. Tant, que en quedem eixordats. Però, malgrat tot, el món sembla una selva, on només es pot viure amb la llei de la selva. S'hi mata, s'hi roba i s'hi fa guerra. En nom del bé es declaren guerres o s'envaeixen altres països. En nom del bé s'aprova la cursa d'armaments, es venen armes a determinats països, tot cercant justificacions aparentment raonables. En nom del bé hi ha empresaris que exploten els seus treballadors o determinats països s'aprofiten d'altres. També, en nom del bé, el marit escridassa la dona o els ger-

mans pledegen en considerar els seus drets vulnerats. En aquest nostre món, en nom de l'amor, moltes parelles es trenquen vessant l'amor pels quatre costats. En nom del bé, s'esmicolen els compromisos concrets i el primer amor queda diluït per les emocions del moment. També, es prescindeix, per amor, del bé dels fills, i els vells es veuen abandonats, els qui tenen necessitats especials es veuen marginats i els pobres explotats... Però, mentrestant, els papagais de la selva no paren de cridar amb estridència: pau, pau, pau, amor, amor, amor.

Com coneixerem que l'amor és veritable o cristià? Quins són els qui practiquen el manament de la caritat? Recordeu la diferència que ens dona Jesús. Ens diu que ens hem d'estimar «els uns als altres tal com jo us he estimat» (Jn 13,34). I ens diu també que la seva pau no és pas «com el món la dona» (Jn 14,27). Ens parla «d'anar pertot arreu i donar fruit» (Jn 15,16). I afegeix: «Pels seus fruits els coneixereu» (Mt 7,20).

Ben vostre.

ENRIQUE BENAVENT VIDAL
Bisbe de Tortosa

L'essencial en la missió

En el text evangèlic que es proclama en l'Eucaristia d'aquest diumenge se'ns relata l'enviament missioner dels 72 deixebles a aquells pobles i llocs als quals pensava anar Jesús. Encara que se circumscribia a un àmbit geogràfic molt limitat, el nombre de deixebles té un valor simbòlic, perquè indica la universalitat de la missió de l'Església que ha d'abastar tots els pobles (en el llibre del Gènesi s'esmenten 72 nacions quan es volen indicar tots els pobles de la terra). Es tracta d'un gest que anticipa la missió a la qual seran enviats els deixebles després de la resurrecció, per la qual cosa les indicacions que Jesús els dona valen per a l'Església de tots els temps.

En primer lloc, el Senyor no els anima assegurant-los un èxit mundà; més aviat els adverteix de les dificultats amb les quals es trobaran: «Us envio com anyells enmig de llops» (Lc 10,3). L'expressió és dura i enviar algú en eixes condicions sembla un acte d'irresponsabilitat. Però és que en realitat la missió dels deixebles no és més que una continuació de la missió de Crist que va ser enviat pel Pare com «l'Anyell» enmig dels homes que es comportaren amb Ell com llops. No obstant això, no va ser derrotat: l'Anyell degollat ha vençut la mort i és el Senyor de la història. Les dificultats que provenen del món constitueixen doncs quelcom normal per a l'Església de tots els temps, però això no significa que l'Evangeli siga derrotat o que Ella ha fracassat en la seua missió. Tampoc l'èxit de l'Església quan gaudeix de poder o de prestigi significa que l'Evangeli ha triomfat. Sovint darrere d'un aparent fracàs humà, l'Evangeli és més fort i, al contrari, un excessiu

poder pot ocultar una gran feblesa i manca d'autenticitat cristiana. La força del Regne de Déu no es mesura pel poder humà.

Jesús instrueix els seus deixebles sobre el que necessitaran per a la missió a la qual els envia. Quan nosaltres preparem un viatge, tenim plans i projectes o programem una activitat, el primer que pensem són els preparatius per realitzar el que ens proposem. Jesús, en canvi, els dona unes indicacions que ens poden resultar sorprenents: «No porteu bossa, ni sarró, ni calçat» (Lc 10, 4). Això no significa que l'Església no necessite mitjans materials per realitzar la seua missió, sinó que l'eficàcia de la mateixa no depèn d'aquests. En algun moment del meu ministeri episcopal he visitat països on les esglésies i les comunitats parroquials no tenen els mitjans que tenim nosaltres, però he pogut constatar que eren comunitats vives: tenen il·lusió per anunciar l'Evangeli, generositat en la col·laboració en la vida eclesial, atenció als més pobres... Podem tindre esglésies amb molts mitjans i poca vida i, per contra, comunitats amb pocs mitjans i molta vida. La vida eclesial no depèn dels mitjans materials.

Què és l'essencial per a la missió? «Quan entreu en una casa, digueu primer: "pau en aquesta casa". Si hi viu un home de pau, la pau que li desitgeu reposarà en ell» (Lc 10, 5-6). És la pau de Crist i l'alegria de l'Evangeli l'única cosa necessària per a anunciar la Bona Nova. Si tenim moltes coses i no vivim la fe amb alegria, la Paraula no fructificarà en el cor dels homes. En canvi, si fem visible l'alegria de l'Evangeli, encara que no tinguem molts mitjans, aquest arrelarà en el nostre món.

COMENTARI DE LA PARAULA

Missió dels setanta-dos deixebles

GLÒRIA MONÉS

Jesús és camí de Jerusalem. Es dirigeix a la seva passió, mort i resurrecció. És aleshores, durant el camí, quan Jesús envia els deixebles. Els setanta-dos deixebles van de dos en dos, en equip, en comunitat. El fet que aquests siguin anònims, a diferència dels Dotze, permet que nosaltres ens identifiquem amb ells. La seva missió és fonamentalment guarir els malalts i proclamar que el Regne de Déu és a prop. Marc i Mateu només expliquen l'enviament dels Dotze. Lluc és l'únic evangelista que explica com Jesús va enviar aquests setanta-dos deixebles. Això ens fa pensar que Lluc ens està dient que la missió és cosa de tots, no només dels Dotze. I també que la missió va dirigida a tota la humanitat perquè la xifra de setanta-dos correspon al nombre de pobles que es creia que habitaven la terra (Gn 10 segons la versió grega).

L'enviat no ha de defallir. En primer lloc ha de pregar perquè la seva missió té el seu origen en Déu mateix i no s'ha de refiar dels propis recursos (bossa, sarró i sandàlies). La tasca no és fàcil. Jesús ens envia com anyells enmig de llops. Enmig d'un món hostil on predominen cercar el benefici, el guany, la corrupció, el terrorisme, l'imperialisme, les guerres o la fam. El missatge del

Regne de Déu, un regne de pau i amor que és a prop, és un anunci que va contra corrent i és molt lluny dels valors del món. Aquest missatge, si no és escoltat la primera vegada, ha de ser repetit, encara que sigui quan s'estigui espolsant la pols encastada als peus. Una acció que no comporta ni enuig, ni amenaça, només palesa la fi d'una relació: ni m'heu pres res, ni m'emporto res.

Quan els deixebles tornen joiosos de la missió. La malaltia i el mal, que en aquell temps es pensava que tenien el seu origen en els dimonis i Satanàs, han estat vençuts. Per això llegim que els dimonis se sotmeten al nom de Jesús i que Satanàs havia caigut del cel. Tanmateix, l'alegria dels deixebles no ha de ser per haver vençut l'enemic sinó per estar a prop de Déu, ser estimat per Déu, ser fill de Déu, o dit altrament: tenir el nom inscrit al cel.

Preguem per sentir-nos interpel·lats per aquesta crida universal a portar l'anunci del Regne als qui són al nostre costat. També per saber treballar en equip, en comunitat, com a Església i que renovats per l'Esperit Sant farem retrocedir el mal i el dolor que roman al nostre voltant.

JAUME BALATEU
Bibliista

CONSULTORI BÍBLIC

JAUME SIDERA,
cmf

Com entén Jesús la Llei jueva?

Primer, què entén Jesús per «llei». Jesús no tenia altra Llei que la jueva: la Torà o Moisès, els profetes i els salms contenen l'essencial de les Escripures. La coneixia, la llegia i la practicava. El dissabte, les festes i les normes morals. La Torà «és la paraula de Déu escrita en la vostra llei» (Jn 10,34-35). Començant per Moisès i els profetes els explicà els passatges de les Escripures que es referien a ell, els obrí l'enteniment perquè les comprenguessin (Cf. Ac 24,27.44).

Com l'entén: no ha vingut a anul·lar la Llei i els profetes sinó a donar-los el ple sentit, i en dona uns exemples. «Déu digué: no mataràs, no cometis adulteri, no trenquis el jurament, honra el pare i la mare.» I precisa l'abast de cada manament amb criteris nous: «El dissabte és per a l'home... Misericòrdia vull, no ofrena de víctimes.» Té empatia carregant-se les nostres febleses (Mt 8,17; Is 53,4; Mt 12,18-21; Is 42,1-4).

Jesús comenta l'Escriptura i se l'aplica: «Si algú té set, que vingui a mi i que begui» (Jn 7,37). A la sinagoga de Cafarnaüm teixeix una «homília» sobre els mots: els donà a menjar el pa del cel. Ell és el Pa de vida. S'identifica amb el Bon Pastor. I a la sinagoga de Natzaret es fa seu el programa d'Isaïes: «L'Esperit del Senyor reposa sobre meu.» La passió de Jesús no s'entén sense el rerefons del servent de Jahvè. A la creu Jesús resa i viu el Salm 22 i crida: «Elí, Elí, per què m'has deixat així, tan sol. Tinc set.» I confia amorosament el seu alè al Pare (Sl 31,6).

Escrivia sant Jeroni: «*Ignorantia Sripturae ignorantia Christi est.*» El desconeixement de l'Escriptura comporta el desconeixement de Crist. Tot l'evangeli és un empedrat de citacions directes o indirectes de l'Antic Testament. Ara podem comprendre millor què significava per a Jesús «la llei jueva». Era la seva.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge XIV de durant l'any

Lectura primera

Is 66,10-14c

*Jo decantaré cap a ella, com un riu,
la pau i el benestar*

Lectura del llibre d'Isaïes:

Alegreu-vos amb Jerusalem, feu festa, tots els qui l'estimeu. Estigueu contents amb ella tots els qui portàveu dol per ella; sereu alletats amb l'abundància del seu consol i xuclareu les delícies de la seva llet. Això diu el Senyor: «Jo decantaré cap a ella, com un riu, la pau i el benestar, la riquesa de les nacions, com un torrent desbordant. Els teus nodrissons seran portats al braç i amanyagats sobre els genolls. Com una mare consola el seu fill, jo també us consolaré: a Jerusalem sereu consolats. Quan ho veureu, el vostre cor bategarà de goig i reviuran com l'herba els vostres ossos.» La mà del Senyor es farà conèixer als seus servents.

Al·leluia

Col 3,16a

*Que la paraula de Crist,
en tota la seva riquesa,
tingui estada entre vosaltres.*

Evangeli

Lc 10,1-12.17-29

La pau que li desitgeu reposarà en ell

Lectura de l'evangeli segons sant Lluc:

En aquell temps, el Senyor en designà encara setanta-dos, i els envià que s'avancesin de dos en dos cap a cada poble i a cada

Salm responsorial

65

Aclama Déu, tota la terra.
Canteu la glòria del seu nom,
canteu la seva fama gloriosa.
Digueu a Déu:
«Que en són, d'admirables,
les vostres obres!»

R. Aclama Déu, tota la terra.

«Tota la terra es prosterna
davant vostre
i canta la glòria del vostre nom.»
Veni a contemplar
les gestes de Déu.
Que n'és, d'admirable, el que fa
amb els homes! *R.*

Convertí la mar en terra ferma,
passaren el riu a peu eixut.
Ell és la nostra alegria,
ell que sempre governa
amb el seu poder. *R.*

Veni, fidels de Déu, escolteu-me;
us contaré el que ha fet per mi.
Beneït sigui Déu:
No ha refusat la meva súplica,
ni m'ha negat el seu amor. *R.*

lloc on ell mateix havia d'anar. Els deia: «Hi ha molt a segar i pocs segadors: demaneu a l'amo dels sembrats que envii homes a segar-los. Aneu. Us envio com anyells enmig de llops. No porteu bossa, ni sarró, ni calçat, no us atureu a saludar ningú pel camí. Quan entreu en una casa digueu primer: Pau en aquesta casa. Si hi viu un home de pau, la pau que li

Lectura segona

Ga 6,14-18

*Jo porto en el meu cos les marques
distintives de
nostre Senyor Jesucrist*

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Galàcia:

Germans, Déu me'n guard de gloriar-me en res que no sigui la creu de nostre Senyor Jesucrist. En ella és com si el món fos crucificat per a mi i jo per al món. Ni la circumcisió ni la incircumcisió no tenen cap valor. L'únic que val és que hàgim estat creats de nou. Que la pau i la misericòrdia de Déu reposin sobre tots els qui mantenen aquest criteri i sobre l'Israel de Déu. A part d'això, que ningú no m'amoïni, perquè jo porto en el meu cos les marques distintives de Jesús. Germans, que la gràcia de nostre Senyor Jesucrist sigui amb el vostre esperit. Amén.

desitgeu reposarà en ell; si no, retornarà a vosaltres. Quedeu-vos en aquella casa i compartiu allò que tinguin per menjar i beure: els treballadors bé es mereixen el seu jornal. No aneu de casa en casa. Si en un poble us reben bé, mengeu el que us posin a taula, cureu els malalts que hi hagi i digueu a la gent d'aquell lloc: El regne de Déu és a prop vostre. [...]

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIAI II)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 2)

Juliol

3. DIUMENGE

Diumenge XIV de durant l'any, Verd. Lectures: Isaïes 66,10-14c / Salm 65 / Gàlates 6,14-18 / Lluç 10,1-12.17-20

SANTORAL: Heliador, b.; Jacint, mr.; Lleó II, p.; Tomàs, ap. i mr.

4. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Osees 2,14.15b-16.19-20 / Salm 144 / Mateu 9,18-26. O bé: *Santa Isabel de Portugal* (ML), *Blanc*. Tarragona: *Dedicació de la catedral* (S), *Blanc*. SANTORAL: Berta, vg.; Isabel de Portugal, rel.; Laureà, b.; Valentí Berriochoa, b. i mr.

5. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Osees 8,4-7.11-13 / Salm 113B,3-10 / Mateu 9,32-38. O bé: *Sant Antoni Maria Zaccaria* (ML), *Blanc*. Vic: *Sant Miquel dels Sants* (S), *Blanc*. SANTORAL: Filomena, vg.

6. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Osees 10,1-3.7-8.12 / Salm 104 / Mateu 10,1-7. O bé: *Santa Maria Goretti* (ML), *Vermell*.

SANTORAL: Isaïes, prof. i mr.; Ròmul, b.

7. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Osees 11,1b.3-4.8c-9 / Salm 79 / Mateu 10,7-15. Urgell i Solsona: *Sant Ot* (S), *Blanc*. SANTORAL: beat Benet XI, p.; Edilberga, vg.; Fermí, b.; Marçal, b.

8. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Osees 14,2-10 / Salm 50 / Mateu 10,16-23. SANTORAL: Adrià III, p.; Àquila i Priscil·la, mr.; Edgar, rei; Eugeni III, p.

9. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Isaïes 6,1-8 / Salm 92 / Mateu 10,24-33. O bé: *Sant Agustí Zhao* (ML), *Vermell*. SANTORAL: Joan de Colònia, prev. i mr.; beata Joana Scopelli, rel.; beat Teodoric Balat, mr.; Zenó, mr.

El Sant 4 JULIOL

Santa Isabel de Portugal

Com era habitual a l'edat mitjana, els monarques de la Corona d'Aragó (que incloïa les terres d'Aragó, Catalunya, València i Mallorca) van afavorir tant com va poder alguns ordes religiosos. De vegades, personalitats de la cort acabaven entrant en aquests convents o monestirs que havien fundat. Aquest és el cas de santa Isabel de Portugal (1271 – 1336).

Filla del rei Pere II el Gran d'Aragó i Constança de Sicília, va rebre el nom d'Isabel per la seva tia àvia, santa Elisabet d'Hongria. I, en efecte, des de ben petita va mostrar una pietat com la de la seva avantpassada: passava hores pregant, anava sovint a missa i es mostrava atenta als necessitats. Però quan tenia dotze anys va haver d'abandonar Barcelona per casar-se amb Dionís I de Portugal. A causa del caràcter violent i canviant del rei, el matrimoni no va ser feliç, però santa Isabel va continuar sent igualment devota, i es dedicava sobretot a ajudar personalment els pobres i a fundar convents de clarisses. També va destacar per ser una dona de pau, perquè amb la seva mediació va aconseguir pacificar les difícils relacions entre el seu marit i el seu fill. Quan el rei Dionís va morir, Isabel va entrar al convent que ella mateixa havia fundat a Coïmbra. Va ser canonitzada per Urbà VIII el 1625.

Per preces

EMILI VILLEGAS ARTACHO
Delegat diocesà de Pastoral
Sacramental i Litúrgia d'Urgell
mossenemili@gmail.com

No ens enganyem, la litúrgia comp-
ta amb molts detractors. Sovint, malau-
radament, a causa de prejudicis formu-
lats al llarg de la història. Sovint, perquè
caiem en l'error de veure la litúrgia com
l'expressió d'una ritualitat repetida que
ha arribat als nostres dies desposseïda
de significat. Però també és cert que
hem oblidat que la litúrgia no és només
un conjunt d'accions rituals sinó que
també hi trobem bellíssimes oracions
fruit de la tradició de l'Església que
expressen la seva fe (*lex credendi*) i el
sentit d'allò que s'està celebrant (*lex
orandi*).

Introduïm, per tant, un terme tèc-
nic: eucologia, que prové del grec, *euc-*
hé: oració, i *logos*: discurs, i significa
pròpiament la ciència que estudia les
oracions i les lleis que regeixen la seva
formulació. Per tant, en la litúrgia, és el
conjunt d'oracions que trobem en un
formulari litúrgic dins dels llibres que
es fan servir per a les celebracions.
Més específicament, en l'eucaristia hi
ha tres oracions que formen l'eucologia
menor i que presentem a continuació.

L'oració col·lecta és la culminació
dels ritus introductoris de la missa,
és a dir, just abans de la litúrgia de la
paraula. La podem dividir en quatre
parts: una invitació a l'oració quan el
president diu l'imperatiu «preguem»;
el silenci que segueix posteriorment i
que serveix perquè els fidels prenguin
consciència de trobar-se davant la pre-

sència de Déu i hi dirigeixin les seves
súpliques; acabat el silenci, hi ha l'ora-
ció pròpiament com a tal, que recull
(*colligere*) les peticions particulars dels
fidels, i finalment hi ha una conclusió
obeint una constant en l'economia de
la salvació: tot ve del Pare, per obra de
Jesucrist, gràcies a la presència activa
de l'Esperit Sant. A més, aquesta ora-
ció expressa el misteri que constitueix
l'objecte de la celebració.

La finalitat principal de l'oració so-
bre les ofrenes és donar sentit a les
ofrenes presentades tot i que també
podem trobar amb freqüència alguns
altres temes que desenvoluparà poste-
riorment la pregària eucarística: san-
tificació, sacrifici, ofrena, etc. L'oració
de postcomunió tanca els ritus de la
comunió. Estructuralment, és molt
semblant a la col·lecta ja que consta
de les mateixes quatre parts. Algunes
vegades aquesta oració dona gràcies
per la comunió rebuda tot i que més
aviat aquesta oració demana que la
comunió sigui eficaç en la vida dels
cristians. Pretén, per tant, relacionar
l'eucaristia amb la vida (*lex vivendi*).

En el seu conjunt són un autèntic
tesor de la tradició de l'Església i una
font d'espiritualitat inesgotable. Però
com tots els tresors, cal reconèixer-los
i dotar-los del seu autèntic valor no no-
més per apreciar-los com a oracions
sinó també com a autèntics elements
constitutius de la litúrgia.

L'últim nou vitrall de la basílica de Santa Maria de Vilafranca del Penedès

MN. XAVIER AYMERICH
Vilafranca del Penedès

El juny passat es va col·locar el nou vitrall —l'últim que quedava pendent—, que completa el conjunt de vint-i-vuit vitralls de la basílica de Santa Maria de Vilafranca del Penedès. Aquest vitrall, que està situat al damunt de la capella del Sagrat Cor de Jesús, ha estat creat pel taller Can Pinyonaire de Girona, dirigit per la vitrallera Anna Santolaria, a partir del disseny de la vitrallera vilafranquina i també membre de l'equip d'aquest taller Txell Colomer.

El vitrall es va beneir i es va inaugurar el divendres 24 de juny, al final de la missa d'acció de gràcies pels vint-i-cinc anys d'ordenació presbiteral de mossèn Xavier, que es va celebrar a la basílica de Santa Maria a les sis de la tarda.

Simbologia dels plafons

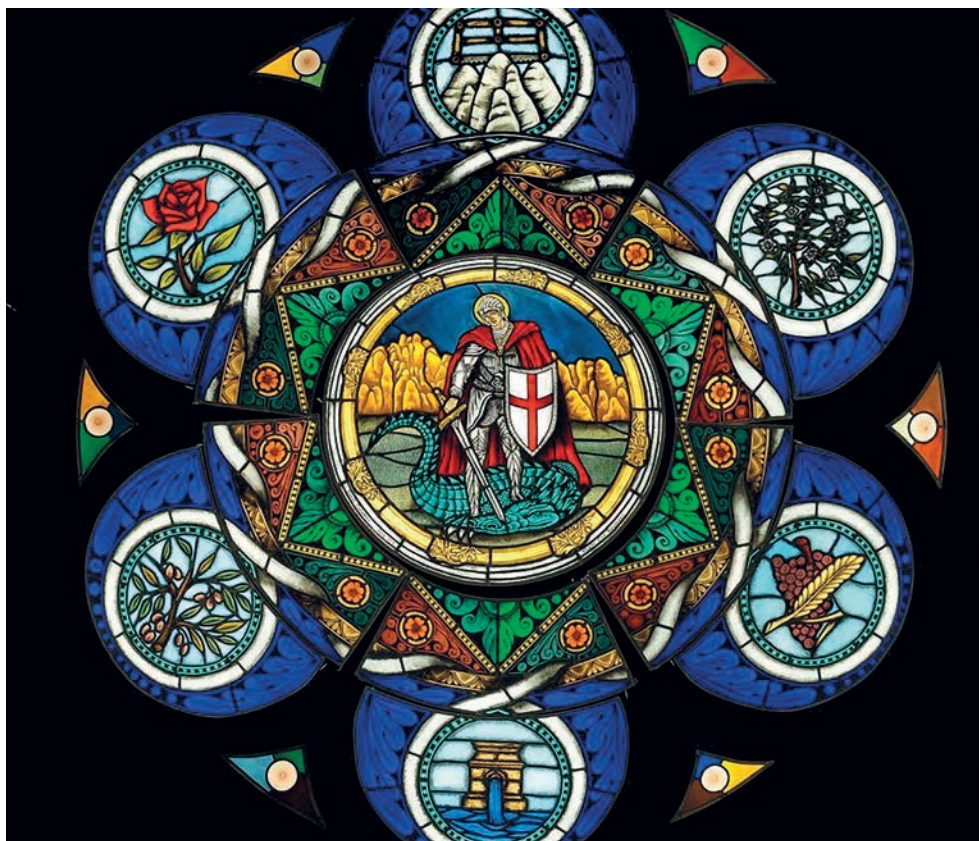
El tema del nou vitrall és «Sant Jordi i Montserrat». La descripció dels diferents plafons amb la seva simbologia

és la següent: al plafó central hi ha una imatge de sant Jordi matant el drac amb la muntanya de Montserrat al fons. Al voltant d'aquest plafó central s'hi distingeix una estrella: «De Montserrat estel» (tornada del *Virolai*).

Els plafons del voltant representen diverses referències montserratines: a dalt de tot, el símbol de la «muntanya serrada». A dalt a l'esquerra, «rosa d'abril» (tornada del *Virolai*) i a la dreta, «eixos penyals coberts de romani» (vuitena estrofa del *Virolai*). A sota a l'esquerra, «santa muntanya voltada d'oliveres, signe de pau» (*Visita Espiritual a la Mare de Déu de Montserrat*, del bisbe Josep Torras i Bages) i a la seva dreta, «blat i raïm» (conreus típics de Catalunya). Al plafó inferior, «mística font de l'aigua de la vida» (cinquena estrofa del *Virolai*).

A més a més, els tres plafons inferiors també tenen un simbolisme litúrgic (els sagraments): oli de la Unció, pa i vi de l'Eucaristia i aigua del Baptisme.

Aquest vitrall està situat al damunt de la capella del Sagrat Cor de Jesús

Postals des d'Andalusia

Les ermites de Còrdova

Les ermites de Còrdova acaben de ser declarades i inscrites com a Bé d'Interès Cultural, amb la categoria de monument, per la Conselleria de Cultura de la Junta d'Andalusia. A les ermites hi van viure els ermitans, fins a l'any 1957 del segle XX i, a continuació, es van encarregar de la seva custòdia els Carmelites Descalços, que van tenir cura de les ermites i el paisatge agrest des d'on es domina esplèndidament no només la ciutat sinó bona part de la campanya cordovesa. Les ermites constitueixen, sens dubte, un lloc idíl·lic per a recessos i exercicis espirituals, per al silenci interior i la reflexió personal, per descobrir i assaborir els «paisatges de l'ànima». Probablement, en aquest lloc idíl·lic hi va haver anacoretes des dels primers temps del cristianisme, potser per inspiració del bisbe Osio. El Desert de Nostra Senyora de Betlem, com ha estat conegut per tantes generacions, adquireix el seu estat actual a partir de l'any 1703, quan l'Ajuntament cedeix el cim del Cerro de la Cárcel perquè s'hi establissin els anacoretes que des de l'any 1613 formaven la Congregació de Sant Pau, primer ermità i Sant Antoni Abat.

Amb la presència de l'Orde Carmelità va tornar el culte a les ermites, així com les visites per tot el recinte i l'admissió de grups d'exercitants, especialment durant la Quaresma. Tant l'avinguda dels xipresos, com l'església conventual, així com el recinte on s'aixeca el monument al Sagrat Cor, beneït el 1929, guarden les empremtes de la vida eremítica. Jo vaig conèixer els ermitans, quan els seminaristes pujàvem a les ermites des del Seminari Conciliar de Sant Pelagi: hàbits senzills, amb la seva caputxa permanent, barba llarga, figures silencioses, que no ens permetien parlar amb ells. Certament, la visita a les ermites impacta els visitants, pel seu paisatge, pel seu silenci, per la seva altura i horitzons, que apropen el firmament a la terra i el «cel» a les nostres vides.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

La solitud es dobla entre els joves

La solitud és una altra pandèmia a Europa. Un de cada quatre europeus se sent sol. El coronavirus ha augmentat aquest problema. A Espanya no estem millor, més del 21% dels espanyols se senten sols i no compten amb un grup d'amics. A més, el sentiment de solitud es dobla entre els joves.

El problema de la solitud ha esdevingut un problema de salut pública. Però també es pot arribar a convertir en un problema polític. La solitud no és bona per a la democràcia. Si es repassen els règims que no van respectar la llibertat al segle XX destaca que van ser dictadures que destruïen les institucions ciutadanes. L'Estat ho era tot, les persones es mantenien allunyades les unes de les altres. Era difícil compartir projectes creatius o productius. La gent tenia por de parlar entre ells. El terror només pot governar de manera absoluta quan els homes estan aïllats. La greu soledat, especialment entre els més joves, pot facilitar a mitjà termini, a més del patiment dels que estan sols, l'aparició de règims totalitaris?

JESÚS DOMINGO MARTÍNEZ

Context mental i pau interior

Segons com sigui el nostre context mental, tindrem pau o no. Per què?

L'enteniment no sorgeix simplement d'examinar les dades, sinó de fer-ho en un context determinat.

Un paradigma és un context generalitzat, un punt de vista, o un camp general. Si un context mental no dona pau, caldrà un canvi de context sobre la realitat: serà

indispensable en el camí cap a la pau interior. Hem de comprendre la realitat espiritual i fer-la real en nosaltres. Es diu que la ment no pot acceptar allò que no comprèn, així que es fa indispensable pensar sobre la realitat de manera diferent.

Hom ha d'ampliar el context per no ser exclusiu sinó inclusiu, no ser limitatiu sinó obert, no ser temerós sinó lliure... no caure en la inquietud sinó cultivar la pau.

LLUCIÀ POU I SABATÉ

Testimonis en aquests temps

El testimoni és qui dona fe d'alguna cosa, de la veritat en un judici, en la vida... Tot cristià ha de ser testimoni del que és etern. Una vida d'amor a Déu que, fins i tot vessa sobre els altres, ens adverteix d'una realitat que transcendeix la matèria i les limitacions de la nostra existència.

Existeixen, sí, testimonis vivents del que és etern. Per exemple, em van cridar l'atenció dues monges amb l'hàbit religiós i el seu aire de pau; també un sacerdot, impecablement vestit amb el clergyman; les dones laiques que llueixen un medalla o un crucifix...

El primer de tot és Déu, Summe Bé, a qui devem fins i tot l'aire i l'aigua, però, per ser testimonis vivents creïbles del que és etern, aquest amor s'ha de traduir en caritat i misericòrdia.

JOSEFA ROMO

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

La mostra vol posar en valor l'excel·lent patrimoni de l'Arxiu Joan Amades.

nats *fulls de rengle*, que són papers impresos amb figures dibuixades alineades en rengleres —d'aquí els ve el nom. Els temes principals d'aquests fulls eren, d'una banda, les desfílades d'exèrcits militars o de reis i, de l'altra, les processons religioses, com ara les de Setmana Santa o Corpus. Es retallaven en tires i s'enganxaven els uns amb els altres per les puntes fins a fer una sola tira molt llarga, que es lligava a un bastonet.

De fulls de rengle, n'hi ha que daten del segle XVIII. Era freqüent anar a veure desfílades o processons amb aquests fulls enrotllats a la mà. S'anaven desenrotllant de mica en mica, i així es feien coincidir les il·lustracions amb el que anava passant. Sovint la mainada retallava amb tisores el contorn de les figures i, per la part del darrere, hi enganxava unes fustes perquè s'aguantessin dretes i poder-hi jugar.

A més, a *Corpus de paper*. *Imatgeria popular recollida per Joan Amades* s'hi mostren els ventalls, fulls impresos que servien per espantar insectes i fer-se aire els dies de molta calor. Van ser molt populars al segle XIX. Tenien forma de petites banderoles de mà, fetes de làmines rectangulars, generalment de cartró, enganxades en un dels costats a una canya que en feia de mànec. Se'n feien de dues mides: uns destinats a un públic adult i uns altres, de més petits, pensats per als infants, en els quals es podien llegir temes d'actualitat.

També hi ha exemplars d'estampes religioses, on la temàtica bàsica és la crucifixió, l'advocació de la Mare de Déu i el santoral, d'auques i de romanços.

mostra *Barcelona al carrer*. Veure i ser vist. La processó de *Corpus*, que també està instal·lada al mateix museu. Així mateix, Mn. Baró va ressaltar «la voluntat de la ciutadania de salvaguardar, i divulgar, el nostre patrimoni».

Univers de paper

Entre les obres més importants que s'hi exhibeixen, destaquen els anome-

Els documents de l'Arxiu Joan Amades aporten molta informació, sobretot gràfica, del *Corpus* a la ciutat de Barcelona

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEUVOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

Busca les cites bíbliques següents i esbrina el significat simbòlic de cada arbre: Jdt 15,13 / Gn 8,11 / 1Mac 13,51 / Gn 18, 1 / Sir 50,10 / Sl 91, 12 / Mi 4,4 / Sl 127,3

ELS ARBRES A LA BÍBLIA

L'OLIVERA SIMBOLITZA....

LA PALMERA SIMBOLITZA...

L'ALZINA SIMBOLITZA...

EL XIPRER SIMBOLITZA...

EL CEDRE SIMBOLITZA...

LA FIGUERA SIMBOLITZA...

LA PARRA SIMBOLITZA...

? Sabries identificar a quina escena de la vida de Jesús pertany cada pintura?

A) D'Emil Nolde

B) De Georges Rouault

C) De Marko I. Rupnik

Escena:

Escena:

Escena:

Sabries relacionar cada frase feta d'origen bíblic amb el seu significat? Pots marcar quines provenen de l'Antic Testament (AT) i quines del Nou Testament (NT)?

1. Ser més vell que Matussalem	a) Anar repetidament d'un lloc a l'altre sense profit, sense obtenir els resultats esperats
2. Ser més dolent que Caïn	b) Persona en estat molt lamentable
3. Ser un Judes	c) Frase que es diu quan tothom és responsable d'un fet
4. Per un plat de lleties	d) Adonar-se de l'error en què es vivia
5. Caure del cavall	e) Ser molt dolent
6. Ser el benjamí de la casa	f) Ser el més petit
7. Època de vaques grasses	g) Tenir molts anys
8. Ser de la pell de Barrabàs	h) Prosperitat i abundància
9. Anar d'Herodes a Pilat	i) Per no res
10. Qui estigui lliure de culpa, que tiri la primera pedra	j) Ser envejós
11. Fet un sant Llätzer	k) Ser un traïdor

Series capaç de trobar els noms dels 12 amics que Jesús va escollir per acompanyar-lo en la missió d'anunciar el Regne del Cel...?

M	R	Q	L	D	A	L	F	E	U	F	S	J	S	W	H	E	Z
A	V	R	F	B	O	G	B	P	V	X	K	K	G	V	M	R	Z
T	G	M	Z	S	Q	Y	J	O	A	N	I	Y	I	U	H	Z	Z
E	V	D	I	F	N	F	G	L	I	A	E	M	A	L	O	L	J
U	C	L	B	A	R	T	O	M	E	U	M	J	O	U	Z	F	U
K	S	F	G	V	C	Q	F	G	R	G	Q	S	A	F	E	L	D
P	E	F	B	T	Y	W	X	K	S	I	M	O	Q	Q	S	E	E
A	N	D	R	E	U	T	Y	Q	F	E	L	I	P	G	B	M	S
N	J	S	B	N	X	P	E	R	E	E	S	U	P	G	N	V	K
R	Z	T	O	M	A	S	L	U	D	H	M	T	A	D	E	U	I

Pluja

MONTSERRAT PIBERNAT
Lingüista de «Catalunya Cristiana»

Beneïda pluja, tan necessària. Què en podem explicar, de la pluja? Ras i curt, sabem que és l'aigua que cau dels núvols, procedent de la condensació del vapor d'aigua de l'atmosfera. En català pot ploure de moltes maneres: el plugim, el plovisqueig, la temporada (pluja que penetra a la terra), la gotellada, el xim-xim (que és la pluja menuda i seguida), la ploguda, l'aiguat, el xàfec, el ruixat...

Fem una mica d'història? Ja de ben antic, els homes vivien de l'agricultura, i això volia dir tenir sempre un ull al cel. Els excessos, fossin del tipus que fossin (pedregades, ventades, sequeres, inundacions...) feien esfereir la pagesia. Si anem molt enrere, veurem que sacerdots de totes les religions han intervingut com a mitjancers entre el poble i els déus per demanar pluja, el que en coneixem com a rogatives: pregàries solemnes que es fan per demanar pluja, però també per demanar que s'acabi! A Catalunya es feien pregàries per la pluja a la Mare de Déu de Montserrat, de Núria o al patró de la pagesia, sant Galderic o Galdric. Com a curiositat, a Barcelona tenien una sèrie de sants classificats per categories. Si la sequera era lleu, treien un sant poc

important. Però si era greu de debò, treien en processó el sant de més rang, el *sant cristó gros*, que en deien!

La paraula *pluja* ve del llatí vulgar *ploia*, que al seu torn ve del llatí clàssic *pluvia* que significa el mateix sempre: pluja.

Quan volem dir que una cosa es dona en gran quantitat fem servir la pluja: *Als nuvis, els va caure a sobre una pluja de pètals de flors*. I seguint aquest fil, en una reunió fem *pluja d'idees*, on cadascú aporta espontàniament una idea en un temps relativament curt. Si volem exposar que una cosa passarà ràpid podem fer servir l'expressió *ser pluja d'estiu*: una cosa breu i transitòria.

En català hi ha moltes frases fetes amb pluja: *Cel rogent, pluja o vent. Després dels trons, ve la pluja. Pluja abombollada, pluja de durada*. Una altra: *Quan la pluja ja ha passat, ven la llana i queda't el drap* (de vegades després de ploure sol fer fred). *Moltes pluges al gener, mala anyada solen fer. Pluja d'abril, cada gota val per mil. Molta pluja abans de Nadal, mitja pedregada val*. I la recomanació final, recordeu quan plogui, *no feu com els de Sanaüja, que es posen sota la pluja*.

Oscar Sanisidro/
Museu de la Conca Dellà

Reconstrucció de l'aspecte de l'«*Abditosaurus kuehnei*».

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Descobriments d'un tiranosaure català

FRANCESC NICOLAU

Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

És una troballa que té una llarga història. Crec que us agradarà conèixer-la. El seu final és obra de l'Institut Català de Paleontologia Miquel Crusafont (IPC) de Sabadell. S'ha publicat el resultat del treball a la revista *Nature, Ecology & Evolution*. El pla previst ara és exposar les restes d'aquest dinosaure abans de final d'any al Museu de la Conca Dellà (MCD), a Isona (Pallars Jussà).

La història comença el 1954. Al jaciment anomenat Orcau-1 del Pallars Jussà, que és de 70,5 milions d'anys d'antiguitat, el paleontòleg alemany Walter Kühne trobà les primeres restes fossilitzades d'aquest dinosaure i les traslladà a Madrid. Tenia el presentiment que, perfeccionant l'excavació, se'n podrien trobar més i fins i tot l'animal sencer. Però en aquell moment no hi havia ni interès ni finançament per continuar excavant. No va ser fins al 1986 que un equip de l'ICP va interessar-se per aquella troballa i reprenqué els treballs. I aconseguí extreure'n noves peces que mostraven que Kühne no s'equivocava quan va dir que n'hi havia

d'haver més. I la cosa no acabà aquí.

El 2012 l'excavació va agafar nova empena i es van anar trobant-ne encara més restes, entre elles el coll articulat, que, amb molta cura, es va poder extreure, cosa que seixanta anys abans era impensable per la manca dels mitjans adequats. Finalment s'obtingué pràcticament l'animal sencer: un tiranosaure de disset metres de llarg. Només falta recombinar-ne les peces i fer la reconstrucció de l'esquelet.

Se li posà el nom d'*Abditosaurus kuehnei*. *Abdito* perquè va estar un temps oblidat (*abditus*, en llatí, «deixat de banda») i *kuehnei* pel seu descobridor. Sembla que pertany al grup dels tiranosaures saltironants que s'han trobat també a l'Àfrica i a Amèrica del Sud. La seva arribada a Europa s'hauria produït a través de la que aleshores era l'illa iberoarmorica, gràcies a una baixada del nivell del mar, cosa que va facilitar rutes entre els dos continents. Això diuen els paleontòlegs que hi entenen.

I qui més en sàpiga que més hi digui!

TRADICIONS APÍCOLES, 1

Les plantes i tipologies de la mel

La vida de l'abella i la producció de la mel depenen totalment de la vegetació, car és la seva única font d'aliment. Tanmateix, no pas totes les plantes són útils per a les abelles. De plantes mel·líferes, n'hi ha poques que siguin suficientment abundoses per poder obtenir una mel monofloral, ja que normalment les abelles necessiten altres plantes de reforç.

Són unes plantes assíduament visitades per l'*Apis mellifica*, o abella de la mel, les labiades, rosàcies i lleguminoses. Amb tot, l'interès apícola d'una planta pot variar notablement segons els factors geogràfics i ecològics. Conèixer adientment la flora mel·lífera d'un territori és imprescindible per a una recta tipificació de les mels. Avui, gràcies a la identificació dels grans de pol·len presents a la mel, es poden identificar les espècies vegetals que les abelles han visitat per a l'elaboració de la mel i, també, hom pot quantificar la proporció de nèctar de les diferents espècies que hi ha en cada tipus de mel, gràcies a una nova disciplina anomenada *Melissopalinoologia*.

La mel té nombroses aplicacions remeieres —*ad medicamenta utiliter*— i, alhora, és molt beneficiosa i nutritiva per a l'organisme humà. Els estudiosos que han analitzat la composició d'aquesta substància elaborada per l'*Apis mellifica* indiquen que, en general, la mel conté un 20% d'aigua, entre el 25% i 45% de glucosa i, finalment, entre un 35 i 45% de fructosa, sacarosa, àcid fòrmic, residus

de pol·len, sals minerals, substàncies aromàtiques i altres compostos. La mel duu una gran quantitat d'antioxidants i gaudeix d'un alt valor energètic, puix que posseeix 322 calories per cada 100 grams. Gràcies als sucres que integren la composició de la mel en fan una menja fàcilment digerible.

La mel amb el pas del temps cristal·litza i sol perdre transparència, car es va espessint i enfosquint. Es recomana de consumir-la a una temperatura no superior als 60° C perquè la mel no perdi les seves nombroses propietats beneficioses.

De les diverses tipologies hi ha una mel que és «clara», com ara la de romaní o de taronger; una mel «fosca», com la de bruc o de castanyer; les mels de melada, o «mel de bosc», que són de color molt obscur, com ara la melada d'alzina, la d'avet i la de garrofer. La mel de melada de pi té un gust peculiar i és molt apreciada en la medicina popular.

Segons les diverses floracions que es van produint al llarg de l'any, la mel presenta característiques força diferents. Durant l'estiu, quan no abunden les varietats d'una sola flor, obliga les abelles —que han estat traslladades als prats de muntanya en ocasió de la transhumància de les arnes— a barrejar el nèctar de diverses flors sense que cap planta arribi a ser dominant, car les abelles treuen profit de quasi totes les flors. Aquest fet possibilita l'elaboració de «la mel de mil flors».

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**

Arxiver dels Caputxins

La mel és molt beneficiosa i nutritiva per a l'organisme humà.

CARDENAL ROBERT SARAH

Para la eternidad
Palabra, 2022, 287 pàg.

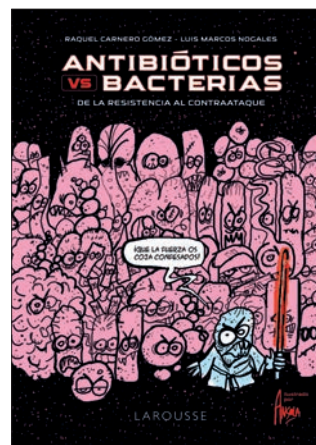
El cardenal Sarah ofereix, a partir de diferents textos de sants, papes i algun altre autor, respostes concretes a la crisi de l'àmbit eclesial. En paraules del mateix cardenal: «Aquest llibre és una invitació a asseure'ns als peus de Jesús, el nostre Summe Sacerdot, per deixar-nos renovar en el nostre sacerdoci.»

BRUNO N. D'ANDREA OAR

¡Ama y verás!
Ciudad Nueva, 2022, 191 pàg.

Amb aquest llibre, l'autor pretén omplir aquesta mena de buit que existeix en la investigació sobre els sermons del bisbe d'Hipona. Una nova lectura de l'obra, atenta i meticulosa, ofereix al lector l'oportunitat de tornar a escoltar la veu d'Agustí pastor, que no deixa de convidar els creients a formar-se a la casa i l'escola de l'únic Mestre, Crist.

RAQUEL CARNERO GÓMEZ LUIS MARCOS NOGALES

Antibióticos vs bacterias
Larousse, 2021, 192 pàg.

A l'univers cel·lular, l'Imperi del Bé té seriosos problemes per acabar amb els bacteris malvats, que s'han fet molt resistents a les armes més efectives per combatre-les: els antibiòtics. En aquest llibre t'ho expliquem tot sobre les guerres bacterianes, perquè per vèncer l'enemic, cal conèixer-lo bé.

MIKEL SANTIAGO

Entre los muertos
Ediciones B, 2022, 477 pàg.

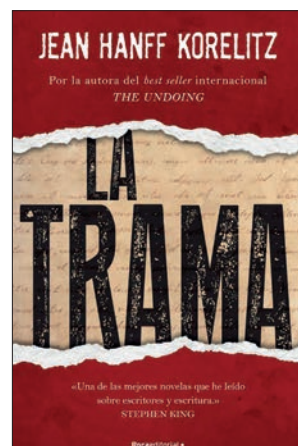
Hi ha morts que no descansen mai, i potser no ho han de fer fins que no se'ls faci justícia. Ningú ho sap millor que Nerea Arruti, agent de l'Ertzaintza a Illumbe, una dona solitària que arrossega també els seus propis cadàvers i fantasmes del passat. Una mort suposadament accidental, una mansió amb vistes al Cantàbric on tothom té alguna cosa per amagar.

AYESHA HARRUNA ATTAH

El blau entre nosaltres
Sembra llibres, 2022, 203 pàg.

La casa de les bessones Hassana i Hussein ha quedat en runes després d'una brutal incursió. Les dues germanes són venudes com a esclaves i inicien un trajecte vital que les portarà a recórrer ciutats i cultures desconegudes a banda i banda de l'oceà: l'una, a la Costa d'Or africana, i l'altra, al Brasil. Però es retrobaran algun dia?

JEAN HANFF KORELITZ

La trama
Roca Editorial, 2022, 302 pàg.

Quan un jove escriptor mor abans de completar la seva primera novel·la, el seu mestre, un novel·lista fracassat, decideix continuar amb la trama. El llibre resultant és un èxit fenomenal. Però, i si ho sap algú més? I si l'impostor no pot esbrinar amb qui brega, corre el risc d'alguna cosa pitjor que la pèrdua de la seva carrera.

CRÍTICA DE CINEMA

MONTSERRAT CLAVERAS

Doctora en Història de l'Art i
professora de Religió

GRACE DE MÓNACO

DIRECCIÓ: Olivier Dahan

INTÈRPRETS: Nicole Kidman,
Milo Ventimiglia, Paz Vega, Tim
Roth, entre altres

MÚSICA: Christopher Gunning

Drama biogràfic

França, Estats Units, Itàlia,
Bèlgica

103 minuts

Un conte de fades

El film *Grace de Mónaco* no és un biopic de Sa Sereníssima la princesa de Mònaco, és, més aviat, la narració d'uns fets ocorreguts l'any 1962.

En primer lloc, aquell any va ser crucial per al petit Principat que vivia dels beneficis del famós casino i, no menys important i rendible, dels guanys de les moltes empreses que es van establir al territori aprofitant la baixa contribució d'impostos del que es podria dir que era un paradís fiscal.

En segon lloc, el president francès, el gran general Charles de Gaulle, estava embarcat en una lluita contra Algèria amb l'objectiu de guanyar espai colonialista, per això va exigir a Rainier que augmentés els impostos a les seves empreses i, a més, li donés a ell una part de recaptació, perquè necessitava els diners per dur a terme el seu propòsit.

En tercer lloc, Rainier i Grace s'havien casat feia sis anys i ja tenien dos fills. Ell, príncep de la casa Grimaldi, una de les més antigues d'Europa. Ella, una actriu de Hollywood, no gaire estimada pel seu poble d'adopció. El matrimoni estava passant per una crisi que es va veure amenaçada i empitjorada per la visita del director Alfred Hitchcock a la seva Musa proposant-li ser la protagonista de *Marnie la ladrona*.

En aquest ambient i veient la fragilitat de Rainier, un home més aviat dèbil, sobrepassat per la pressió i per

una possible invasió francesa, a Grace se li presenta un dilema personal. Tornar al cinema en contra de la voluntat del seu marit o seguir amb el matrimoni? O dit d'una altra manera, havia de respondre's a una gran pregunta ètica, això és, què he de fer?

Grace era una dona feta a ella mateixa, havia tastat la duresa de la vida del cinema i també la de la vida real. Forta i valenta, decideix seguir amb el matrimoni acceptant les conseqüències que comporta: ajudar el seu marit. Aprofita el ball anual Internacional de la Creu Roja, on hi és convidada l'elit política i aristocràtica mundial. Ella mateixa escriurà al mandatari francès la invitació que no podrà denegar pel descrèdit que li suposaria a ell i al seu país.

Al final de la pel·lícula la princesa, des de l'estrada, fa un discurs que delata el general. Sembla, però, que en realitat va haver-hi un silenci que va dur a un acord en el qual les dues parts van cedir. El 1963 el govern francès va enretirar el bloqueig.

Grace de Mónaco no és un gran film. És el conte de fades d'una princesa que deixa de banda les seves aspiracions per amor i que per amor es dona al marit, als fills i al seu poble. El seu missatge és ben evangèlic, ella, la dona, no l'actriu, diu que cal somiar que l'amor i la pau són possibles i que no s'ha de tenir por de proclamar-ho ben alt perquè esdevinguin una realitat.

AMB BON HUMOR

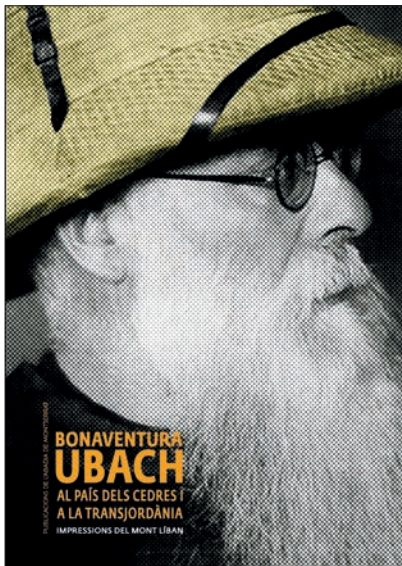

CRÍTICA LITERÀRIA

ROSA M. BOIXAREU
Biblista

«Homenot»

LOURDES GODOY I TOMÀS

Bona Ventura Ubach al país dels cedres i a la Transjordània Impressions del Mont Líban
Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2022, 168 pàg.

Entre el 1958 i el 1962 Josep Pla publica unes semblances sobre personatges del seu temps qualificant-les *Homenots*, més tard repartides entre els volums de la seva Obra Completa. Es tracta, sobretot, d'escriptors, polítics, artistes, empresaris, etc., com una manera de «lluitar contra l'oblit». Al Pròleg del llibre, el pare Josep Massot i Montaner referint-se al pare Ubach diu: «...Gosaria dir que és un dels "homenots" més singulars de la Catalunya dels segles XIX i XX.»

No és la primera vegada que el pare Ubach protagonitza l'interès d'aquesta secció: setembre 2011; novembre 2011; setembre 2021. Ara Lourdes Godoy ens obsequia amb una magnífica obra que ens apropa més al personatge, al medi bíblic que ell va conèixer, als seus contactes i aportacions, fruit de la recerca que l'autora ha fet en els arxius de l'Abadia de les anotacions escrites pel mateix Ubach abraçant un espai de temps que va del 1908 al 1910 d'un Líban sota domini otomà: ens trobem amb un apassionat biblista que ens apropa a Isaïes, Ezequiel, Elies, Sara..., bon coneixedor de llengües, dotat d'una curiositat extraordinària, d'esperit aventurer, fent-nos participar de les inquietuds, sorpreses i meravelles dels seus viatges que són una descoberta per a tothom que se submergeixi en la lectura. El llibre s'il·lustra amb fotografies de l'arxiu i de la mateixa autora que comenta els documents.

Comença per situar-nos en el context històric del 1908 en el Líban que Ubach va conèixer, i segueix... Podeu visionar la presentació del llibre al Centre de lectura de Reus a: <https://www.youtube.com/watch?v=YK4vuEOAjl4>. No us ho perdeu.

RAUXA

Pecet original

Qui es manifesta ferm partidari d'una justícia severa, de penes dures i exemplars com ara la pena de mort, no sol pensar que aquestes mesures dràstiques se li puguin aplicar a ell mateix o a una persona estimada. Els mereixedors d'aquests càstigs són sempre els altres, aquells que no poden evitar cometre crims. Des d'aquesta singular perspectiva, la justícia es converteix en una eina per mantenir a ratlla un seguit d'indesitjables que amenacen la integritat dels bons ciutadans innocents. Qui veu els altres com a dimonis, inevitablement es percep ell mateix com a àngel.

Quan es classifiquen els éssers humans en dues menes, els que per naturalesa tendeixen a cometre crims i els que no, es nega el pecet original. Segons aquest principi teològic massa oblidat, tots els éssers humans sense excepció són capaços de fer el mal, i de fer-lo a consciència. Pequem perquè som lliures, pequem perquè decidim pecar. És cert que hi ha condicionaments socials, psíquics, culturals o familiars que poden facilitar certes conductes. Ara bé, reduir l'explicació del mal a les circumstàncies personals és oblidar el paper fonamental de la llibertat humana, comuna a tothom. És innegable que la vida d'Adolf Hitler i la de Teresa de Lisieux mereixen una consideració moral molt diferent. Tanmateix, aquesta veritat no ens ha de fer perdre de vista que tant el genocida com la santa comparteixen la mateixa condició humana i pecadora. La diferència entre ells, doncs, no és pas la naturalesa, que comparteixen, sinó el lloc on han decidit posar el cor. Ben lluny de tot pessimisme, la doctrina del pecet original suposa que fins i tot el pitjor dels genocides, si vol, pot ser redimit, que Jesucrist no exclou ningú. Estem destinats a la salvació.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Altres bisbats

UNIVERSITAT DE LA MÍSTICA

Del **dilluns 25 de juliol al dissabte 30**, a Àvila, formació en dansa contemplativa amb M. Victoria Hernández. Més informació: tel. 920 352 240.

Barcelona

PARES TEATINS

El **diumenge 3 de juliol**, a les 17.30, concert de taquilla inversa amb Maria Bañeras (soprano) i Esther Vilar (piano) a l'església de Sant Gaietà, c/ Consell de Cent, 293 – Barcelona.

MONESTIR DE SANT PERE DE LES PUEL·LES

Del **dimarts 12 de juliol al dijous 21**, exercicis de silenci contemplatiu amb Glòria Andrés. Inscripcions: activitatspuelles@gmail.com.

INTERIORITAT

Del **dijous 14 de juliol al dimecres 20**, exercicis de silenci contemplatiu guiats per Beatrice D'Cunha, c.m. Inscripcions: www.espainterioritatpalau.com.

Sant Feliu de Llobregat

FORMACIÓ INTERRELIGIOSA

Del **dimecres 6 de juliol al divendres 8**, al monestir de Montserrat, XVI Curs de Formació Interreligiosa sobre el judaisme amb Jenny Read-Heimerdinger. Informació: tel. 938 777 725.

Solsona

SANTUARI DEL MIRACLE

Del **dilluns 18 de juliol al diumenge 24**, recés Contemplació, natura i pregària del cor amb Antoni Pou. Més informació: tel. 973 291 699.

Urgell

MONESTIR DE LES AVELLANES

El **dijous 7 de juliol i el divendres 8**, al monestir de les Avellanes, Jornades d'Història sobre *El monacat, més enllà: expansió i missió*, s. XII-XVI. Més informació: tel. 973 438 006.

Vic

COVA DE MANRESA

Del **dilluns 11 de juliol al dimecres 20**, exercicis espirituals personalitzats amb Maite Valls, r.m.j., Miguel Matute i Alvar Sanchez, s.j. Inscripcions: mvalls12@hotmail.com.

Solucionari p. 38-39

OLIVERA: pau, saviesa i fecunditat. PALMERA: triomf, victòria. ALZINA: fermesa, fidelitat.

XIPRER: espiritualitat, acollida, repòs, benestar. CEDRE: bellesa, vida eterna, majestat, fortalesa.

FIGUERA: fertilitat, abundància. PARRA: abundància, fecunditat.

1g (AT), 2j (AT), 3k (NT), 4i (AT), 5d (NT), 6f (AT), 7h (AT), 8e (NT), 9a (NT), 10c (NT), 11b (NT).

Mateu, Bartomeu, Andreu, Tomàs, Tadeu, Judes, Joan, Alfeu, Felip, Pere, Jaume i Simó.

A) Jesús i els infants B) Crida dels deixebles C) Unció a Betània

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Pels ancians, perquè la seva experiència i saviesa ajudi els més joves a mirar el futur amb esperança i responsabilitat

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

/catalunyacristiana

@catcristiana

catalunya_cristiana

Catalunya Cristiana

Director: Mn. Miquel Ramón Fuentes

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat
Fotògraf: Agustí Codinach

Col·laboradors d'aquesta setmana:
Jaume Balateu, Maria Balart, Pilarín Bayés, Rosa M. Boixareu, Montserrat Claveras, Antonio Gil, Joan Guiteras, Sara Martí, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Josep Rius Camps, Quique, Valentí Serra, Lluís Serra, Jaume Sidera, Leticia Soberón, Lluís Solà, Sebastià Taltavull, Olga Vallejo, Emili Villegas, Bàrbara Virgil, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat
administracio@catalunyacristiana.cat
publicitat@catalunyacristiana.cat
subscripcions@catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:
Macià Grau

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

OLGA VALLEJO / MAC

El 16 de maig es va presentar a Barcelona el *Manifest Infància i Pantal·lles. 0-6*. Aquest document defensa que els infants han de créixer de la forma més saludable possible i amb una mínima mediació digital. Anna Ramis, pedagoga, escriptora i especialista en les relacions família i escola, ha estat una de les responsables del manifest. Va ser entrevistada recentment al programa *El Matí a Ràdio Estel*. Fa uns anys va ser la promotora de la campanya «#de0a3pantal·llesres».

Quin és l'objectiu del «Manifest Infància i Pantal·lles. 0-6»?

Hem elaborat aquest manifest un equip interprofessional d'onze persones que treballem, o estem en contacte, amb la petita infància, o bé amb les famílies que tenen criatures. El nostre objectiu no és adreçar-ho tant a les famílies sinó a les institucions i entitats de diferents àmbits (salut, educació, lleure, cultura, acció política...), que disposen d'eines i recursos perquè aquestes famílies rebin informació i suport. I, d'aquesta manera, conscienciar de la necessitat de preservar la primera infància de la sobreexposició continuada als dispositius digitals i pantal·lles. En aquest moment ja tenim més de cinquanta adhesions, com ara col·legis oficials de metges, pedagogs i psicòlegs, facultats de ciències de l'educació i psicologia, entitats del món social, de la salut mental i de la infància, federacions d'associacions de famílies...

Quins efectes pot tenir aquesta sobreexposició per al desenvolupament cerebral dels infants?

Els infants deixen de fer allò que els és propi. Són molt petits i ho han d'aprendre tot. Necessiten totes les hores del dia per estar en contacte amb la realitat. Sempre que hi ha una pantalla (televisió, tauleta...) i independentment del seu contingut, les criatures estan quietes i no fan res més. Estudis científics conclouen que l'exposició continuada a les pantal·lles es relaciona amb un menor grau d'aprenentat-

Anna Ramis, una de les responsables del «Manifest Infància i Pantal·lles. 0-6»

«Les pantal·lles afavoreixen el sedentarisme i l'obesitat en els infants»

ge, efectes negatius en l'adquisició i expressió del llenguatge i una menor capacitat lectora als 6-7 anys. A més, el ritme frenètic de les imatges de les pantal·lles esdevé addictiu i això provoca que, per a molts infants, la realitat se'ls faci lenta i avorrida.

I per a la salut emocional?

Una criatura davant d'una pantalla no es relaciona amb ningú. Per a un desenvolupament emocional saludable, és imprescindible el contacte físic i la interacció directa cara a cara. La utilització de pantal·lles interfereix en la construcció d'aquest lligam, així com en els processos maduratius. L'infant, a través d'un dispositiu digital, no

rep les paraules, la mirada, la veu ni els gestos que necessita. L'exposició a pantal·lles en la infància s'associa a dificultats en la regulació emocional, problemes de conducta, augment de l'aïllament social i comportaments antisocials.

També és perjudicial per al desenvolupament físic.

Efectivament. Les pantal·lles en mans de la petita infància afavoreixen un estil de vida sedentari i una alimentació menys saludable. Hi ha risc elevat d'obesitat, perquè els infants passen molt de temps asseguts i quietes. A més, poden presentar problemes de visió. Avui dia hi ha una «epidèmia» d'infants miops.

DESCARREGA'T JA LA NOVA APP DE

ràdio estel

Disponible a

